

**HRVATSKA KONTROLA ZRAČNE PLOVIDBE d.o.o.,
Velika Gorica**

**Godišnji finansijski izvještaji i
Izvješće neovisnog revizora
za 2017. godinu**

S A D R Ž A J

	<u>Stranica</u>
Odgovornost za godišnje finansijske izvještaje	1
Izvješće neovisnog revizora	2-7
Račun dobiti i gubitka	8
Izvještaj o ostaloj sveobuhvatnoj dobiti	8
Izvještaj o finansijskom položaju / Bilanca	9 -10
Izvještaj o promjenama kapitala	11
Izvještaj o novčanim tokovima	12 -13
Bilješke uz finansijske izvještaje	14- 49

ODGOVORNOST ZA GODIŠNJE FINANCIJSKE IZVJEŠTAJE

Uprava društva **HRVATSKA KONTROLA ZRAČNE PLOVIDBE d.o.o.**, Velika Gorica, Rudolfa Fizira 2, ("Društvo") je dužna osigurati da godišnji finansijski izvještaji Društva za 2017. godinu budu sastavljeni u skladu sa Zakonom o računovodstvu (NN 78/15, 128/16) i Međunarodnim standardima finansijskog izvještavanja, tako da pružaju istinit i objektivan prikaz finansijskog stanja, rezultata poslovanja, promjena kapitala i novčanih tokova Društva za to razdoblje.

Na temelju provedenih istraživanja, Uprava Društva opravdano očekuje da Društvo ima odgovarajuća sredstva za nastavak poslovanja u doglednoj budućnosti. Sukladno tomu, Uprava Društva je izradila godišnje finansijske izvještaje pod pretpostavkom neograničenosti vremena poslovanja Društva.

Pri izradi godišnjih finansijskih izvještaja Uprava Društva je odgovorna za:

- odabir i potom dosljednu primjenu odgovarajućih računovodstvenih politika u skladu sa važećim standardima finansijskog izvještavanja;
- davanje razumnih i razboritih prosudbi i procjena;
- izradu godišnjih finansijskih izvještaja uz pretpostavku o neograničenosti vremena poslovanja, osim ako je pretpostavka neprimjerena.

Uprava Društva je odgovorna za vođenje ispravnih računovodstvenih evidencija, koje će u bilo koje doba s prihvatljivom točnošću odražavati finansijski položaj, rezultate poslovanja, promjene kapitala i novčane tokove Društva, kao i njihovu usklađenost sa Zakonom o računovodstvu i Međunarodnim standardima finansijskog izvještavanja. Uprava Društva je također odgovorna za čuvanje imovine Društva, pa stoga i za poduzimanje opravdanih mera da bi se spriječile i otkrile prijevare i ostale nezakonitosti.

Potpisano u ime Uprave

Vlado Bagarić, Direktor Društva

HRVATSKA KONTROLA ZRAČNE PLOVIDBE d.o.o.
Rudolfa Fizira 2
10410 Velika Gorica

07. svibnja 2018. godine

Audit d.o.o. za revizijske usluge
Radnička cesta 54
10000 Zagreb
HRVATSKA
Tel:+385 (0) 1 3667 994
Fax:+385 (0) 1 3667 997
E-mail:audit-revizija@audit.hr

IZVJEŠĆE NEOVISNOG REVIZORA

Vlasniku društva HRVATSKA KONTROLA ZRAČNE PLOVIDBE d.o.o.,

Izvješće o reviziji godišnjih finansijskih izvještaja

Mišljenje

Obavili smo reviziju godišnjih finansijskih izvještaja društva HRVATSKA KONTROLA ZRAČNE PLOVIDBE d.o.o. Velika Gorica, Rudolfa Fizira 2, ("Društvo") za godinu koja je završila 31. prosinca 2017., koji obuhvaćaju Izvještaj o finansijskom položaju / Bilancu na 31. prosinca 2017., Račun dobiti i gubitka, Izvještaj o ostaloj sveobuhvatnoj dobiti, Izvještaj o promjenama kapitala i Izvještaja o novčanim tokovima za tada završenu godinu, kao i pripadajuće Bilješke uz finansijske izvještaje, uključujući i sažetak značajnih računovodstvenih politika i ostalih objašnjenja.

Prema našem mišljenju, priloženi godišnji finansijski izvještaji istinito i fer prikazuju finansijski položaj Društva na 31. prosinca 2017., njegovu finansijsku uspješnost i novčane tokove za tada završenu godinu u skladu s Zakonom o računovodstvu i Međunarodnim standardima finansijskog izvještavanja ("MSFI") koji su utvrđeni od Europske komisije i objavljeni u službenom listu Europske unije.

Osnova za Mišljenje

Obavili smo našu reviziju u skladu sa Zakonom o računovodstvu, Zakonom o reviziji i Međunarodnim revizijskim standardima ("MRevS-i"). Naše odgovornosti prema tim standardima su podrobnije opisane u našem Izvješću neovisnog revizora u odjeljku o revizorovim odgovornostima za reviziju godišnjih finansijskih izvještaja. Neovisni smo od Društva u skladu s Kodeksom etike za profesionalne računovođe ("IESBA Kodeks") i ispunili smo naše ostale etičke odgovornosti u skladu s IESBA Kodeksom. Vjerujemo da su revizijski dokazi koje smo dobili dostatni i primjereni da osiguraju osnovu za naše mišljenje

Ključna revizijska pitanja

Ključna revizijska pitanja su ona pitanja koja su bila, po našoj profesionalnoj prosudbi, od najveće važnosti za našu reviziju godišnjih finansijskih izvještaja tekućeg razdoblja i uključuju prepoznate najznačajnije rizike značajnog pogrešnog prikazivanja uslijed pogreške ili prijevare s najvećim učinkom na našu strategiju revizije, raspored raspoloživih naših resursa i utrošak vremena angažiranog revizijskog tima. Tim pitanjima smo se bavili u kontekstu naše revizije godišnjih finansijskih izvještaja kao cjeline i pri formirajući našeg mišljenja o njima, i mi ne dajemo zasebno mišljenje o tim pitanjima.

Dugotrajna nematerijalna i materijalna imovina	
Opis	Kako smo revidirali ključna revizijska pitanja
<p>Dugotrajna nematerijalna i materijalna imovina na 31. prosinca 2017. godine ukupno iznose 465.720 tisuća kuna, što predstavlja 40,6% ukupne aktive. U kratkotrajnoj imovini koja iznosi 656.567 tisuća kuna (57,3% aktive) najveći dio u iznosu 303.002 tisuće kuna odnosi se na poziciju Novac. Obzirom na materijalnu značajnost dugotrajne nematerijalne i materijalne imovine, njenu ulogu kao ključnog materijalnog resursa u funkcioniranju Društva te na kompleksnost evidentiranja ove imovine (nabava, obračun amortizacije, mjerjenje, kapitalizacija troškova, itd), prema našem mišljenju ove pozicije u Izvještaju o finansijskom položaju / Bilanci predstavljaju ključno revizijsko pitanje.</p> <p>Tijekom 2017. godine nabavke nematerijalne i materijalne imovine iznosile su 134.424 tisuća kn i odnose su se uglavnom na projekte nadogradnje raznih IT sustava, projekta nadogradnje infrastrukture i nabavke računalne opreme i opreme za radionavigaciju</p> <p>Sukladno Međunarodnom računovodstvenom standardu 16, dio troškova bruto plaća radnika u iznosu 3.808 tisuća kn u 2017. godini je kapitaliziran na pripadajući projekte nadogradnje ATM sustava, projekte DATA-COM projekte VOICE-COM domene, Projekt nadogradnje SUR sustava .</p>	<p>Naše revizijske procedure uključivale su, između ostalog:</p> <ul style="list-style-type: none"> • procjenu usklađenosti politike priznavanja dugotrajne nematerijalne i materijalne imovine s relevantnim standardima finansijskog izvještavanja; • testiranje internih kontrola vezane uz proces nabave materijalnih i nematerijalnih osnovnih sredstava na temelju uzorka od 30 transakcija nabavki. • ocijenili smo razumnost korisnog vijeka trajanja imovine koju koristi Društvo kod obračuna amortizacije kao i početak obračuna amortizacije za aktivirana sredstva i prestanak za sredstva izvan upotrebe. • nove nabavke dugotrajne materijalne i nematerijalne imovine u 2017 godini testirane su na temelju reprezentativnog uzorka od 55.626 tisuća kn ili 41,4 % od iznosa transakcija nabavki • na temelju uzorka od 20 reprezentativnih transakcija testirali smo otuđenja i rashod dugotrajne materijalne i nematerijalne imovine • preispitali smo kapitalizaciju vlastitih troškova • postupak utvrđivanja i registriranja prava vlasništva nad nekretninama nije u cijelosti riješen. Rješavanje ovih imovinsko pravnih pitanja je u tijeku.

Ostala pitanja

Reviziju godišnjih finansijskih izvještaja Društva za godinu koja je završila 31. prosinca 2016. obavilo je revizorsko društvo BDO Croatia d.o.o., Zagreb koje je u svom Izvješću neovisnog revizora od dana 02. svibnja 2017. godine iskazalo nemodificirano mišljenje o tim godišnjim finansijskim izvještajima.

Ostale informacije u Godišnjem izvješću

Uprava Društva je odgovorna za ostale informacije. Ostale informacije sadrže informacije uključene u Godišnje izvješće, ali ne uključuju godišnje finansijske izvještaje i naše Izvješće neovisnog revizora o njima.

Naše mišljenje o godišnjim finansijskim izvještajima ne obuhvaća ostale informacije, osim u razmjeru u kojem je to izričito navedeno u dijelu našeg Izvješća neovisnog revizora pod naslovom Izvješće o usklađenosti s ostalim zakonskim ili regulatornim zahtjevima, i mi ne izražavamo bilo koji oblik zaključka s izražavanjem uvjerenja o njima.

U vezi s našom revizijom godišnjih finansijskih izvještaja, naša je odgovornost pročitati ostale informacije i razmotriti jesu li ostale informacije značajno proturječne godišnjim finansijskim izvještajima ili našim saznanjima stečenih tijekom obavljanja revizije ili se drugačije čini da su značajno pogrešno prikazane. Ako, temeljeno na poslu kojeg smo obavili, zaključimo da postoji značajni pogrešni prikaz tih ostalih informacija, od nas se zahtjeva da izvijestimo tu činjenicu. U tom smislu, osim iznijetog u odjeljku Istančanje pitanja, mi nemamo nešto za izvijestiti.

Odgovornosti Uprave Društva i onih koji su zaduženi za upravljanje za godišnje finansijske izvještaje

Uprava Društva je odgovorna za sastavljanje godišnjih finansijskih izvještaja koji daju istinit i fer prikaz u skladu s MSFI-ima, i za one interne kontrole za koje Uprava Društva odredi da su potrebne za omogućavanje sastavljanja godišnjih finansijskih izvještaja koji su bez značajnog pogrešnog prikaza uslijed prijevare ili pogreške.

U sastavljanju godišnjih finansijskih izvještaja, Uprava Društva je odgovorna za procjenjivanje sposobnosti Društva da nastavi s poslovanjem po vremenski neograničenom poslovanju, objavljivanje, ako je primjenjivo, pitanja povezana s vremenski neograničenim poslovanjem i korištenjem računovodstvene osnove utemeljene na vremenskoj neograničenosti poslovanja, osim ako Uprava Društva ili namjerava likvidirati Društvo ili prekinuti poslovanje ili nema realne alternative nego da to učini.

Oni koji su zaduženi za upravljanje su odgovorni za nadziranje procesa finansijskog izvještavanja kojeg je ustanovalo Društvo.

Revizorove odgovornosti za reviziju godišnjih finansijskih izvještaja

Naši ciljevi su steći razumno uvjerenje o tome jesu li godišnji finansijski izvještaji kao cjelina bez značajnog pogrešnog prikaza uslijed prijevare ili pogreške i izdati Izvješće neovisnog revizora koje uključuje naše mišljenje. Razumno uvjerenje je viša razina uvjerenja, ali nije garancija da će revizija obavljena u skladu s MRevS-ima uvijek otkriti značajno pogrešno prikazivanje kada ono postoji. Pogrešni prikazi mogu nastati uslijed prijevare ili pogreške i smatraju se značajni ako se razumno može očekivati da, pojedinačno ili u zbroju, utječu na ekonomске odluke korisnika donijete na osnovi tih godišnjih finansijskih izvještaja.

Kao sastavni dio revizije u skladu s MRevS-ima, stvaramo profesionalne prosudbe i održavamo profesionalni skepticizam tijekom revizije. Mi također:

- prepoznajemo i procjenjujemo rizike značajnog pogrešnog prikaza godišnjih financijskih izvještaja, zbog prijevare ili pogreške, oblikujemo i obavljamo revizijske postupke kao reakciju na te rizike i pribavljamo revizijske dokaze koji su dostačni i primjereni da osiguraju osnovu za naše mišljenje. Rizik neotkrivanja značajnog pogrešnog prikaza nastalog uslijed prijevare je veći od rizika nastalog uslijed pogreške, jer prijevara može uključiti tajne sporazume, krivotvorene, namjerno ispuštanje, pogrešno prikazivanje ili zaobilaznje internih kontrola.
- stječemo razumijevanje internih kontrol relevantnih za reviziju kako bismo oblikovali revizijske postupke koji su primjereni u danim okolnostima, ali ne i za svrhu izražavanja mišljenja o učinkovitosti internih kontrol Društva.
- ocjenjujemo primjerenošć korištenih računovodstvenih politika i razumnost računovodstvenih procjena i povezanih objava koje je stvorila Uprava Društva.
- zaključujemo o primjerenošći korištene računovodstvene osnove utemeljene na vremenskoj neograničenosti poslovanja koju koristi Uprava Društva i, temeljeno na pribavljenim revizijskim dokazima, zaključujemo o tome postoji li značajna neizvjesnost u vezi s događajima ili okolnostima koji mogu stvarati značajnu sumnju u sposobnost Društva da nastavi s poslovanjem po vremenski neograničenom poslovanju. Ako zaključimo da postoji značajna neizvjesnost, od nas se zahtijeva da skrenemo pozornost u našem Izvješću neovisnog revizora na povezane objave u godišnjim financijskim izvještajima ili, ako takve objave nisu odgovarajuće, da modificiramo naše mišljenje. Naši zaključci se temelje na revizijskim dokazima pribavljenim sve do datuma našeg Izvješća neovisnog revizora.
- Međutim, budući događaji ili uvjeti mogu uzrokovati da Društvo prekine s nastavljanjem poslovanja po vremenski neograničenom poslovanju.
- ocjenjujemo cjelokupnu prezentaciju, strukturu i sadržaj godišnjih financijskih izvještaja, uključujući i objave, kao i odražavaju li godišnji financijski izvještaji transakcije i događaje na kojima su zasnovani na način kojim se postiže fer prezentacija.

Mi komuniciramo s onima koji su zaduženi za upravljanje u vezi s, između ostalih pitanja, planiranim djelokrugom i vremenskim rasporedom revizije i važnim revizijskim nalazima, uključujući i u vezi sa značajnim nedostacima u internim kontrolama koji su otkriveni tijekom naše revizije.

Izvješće o drugim zakonskim zahtjevima

Izvješće temeljem zahtjeva iz Uredbe (EU) br. 537/2014

1. Na dan 28. lipnja 2017. godine imenovala nas je Skupština Društva temeljem prijedloga Nadzornog odbora Društva da obavimo reviziju godišnjih finansijskih izvještaja za 2017. godinu.
2. Na datum ovog izvješća neprekinuto smo angažirani u obavljanju zakonske revizije Društva od revizije godišnjih finansijskih izvještaja Društva za 2017.godinu do revizije godišnjih finansijskih izvještaja Društva za 2017. godinu što ukupno iznosi 1 godinu.
3. Osim pitanja koja smo u našem izvješću neovisnog revizora naveli kao ključna revizijska pitanja unutar podnaslova Izvješće o reviziji godišnjih finansijskih izvještaja nemamo nešto za izvijestiti u vezi s točkom (c) članka 10. Uredbe (EU) br. 537/2014.
4. Našom zakonskom revizijom godišnjih finansijskih izvještaja Društva za 2017. godinu sposobni smo otkriti nepravilnosti, uključujući i prijevaru sukladno Odjeljku 225 Reagiranje na nepoštivanje zakona i regulativa IESBA Kodeksa koji od nas zahtijeva da pri obavljanju revizijskog angažmana sagledamo je li Društvo poštivalo zakone i regulative za koje je opće priznato da imaju izravni učinak na određivanje značajnih iznosa i objava u njihovim godišnjim finansijskim izvještajima, kao i druge zakone i regulative koji nemaju izravni učinak na određivanje značajnih iznosa i objava u njegovim godišnjim finansijskim izvještajima, ali poštivanje kojih može biti ključno za operativne aspekte poslovanja Društva, njegovu sposobnost da nastavi s vremenski neograničenim poslovanjem ili da izbjegne značajne kazne.

Osim u slučaju kada nađemo na, ili saznamo za, nepoštivanje nekog od prethodno navedenih zakona ili regulativa koje je očigledno beznačajno, prema našoj prosudbi njegovog sadržaja i njegovog utjecaja, finansijskog ili drugačijeg, za Društvo, njegove dionike i širu javnost, dužni smo o tome obavijestiti Društvo i tražiti da istraži taj slučaj i poduzme primjerene mjere za rješavanje nepravilnosti te za sprečavanje ponovnog pojavljivanja tih nepravilnosti u budućnosti. Ako Društvo sa stanjem na datum revidirane bilance ne ispravi nepravilnosti temeljem kojih su nastali pogrešni prikazi u revidiranim godišnjih finansijskim izvještajima koji su kumulativno jednaki ili veći od iznosa značajnosti za finansijske izvještaje kao cjelinu od nas se zahtijeva da modificiramo naše mišljenje u izvješću neovisnog revizora.

U reviziji godišnjih finansijskih izvještaja Društva za 2017. godinu odredili smo značajnost za finansijske izvještaje kao cjelinu u iznosu od 18.200.000 kuna što predstavlja približno 1,59 % od vrijednosti ukupne imovine. Za izračun materijalnosti kao kriterij je uzeta imovina zbog toga što je Društvo odgovorno za pružanje usluga u zračnoj plovidbi civilnim i vojnim korisnicima zračnog prostora RH i zračnog prostora koji joj je dodijeljen na upravljanje sukladno međunarodnim konvencijama i ugovorima. U skladu s tim Društvo nije primarni cilj ostvarivanje dobiti, niti povećanje vrijednosti za vlasnike, kao što je to uobičajeno u drugim poslovnim subjektima koji posluju na tržištu, pa samim tim niti prihodi nisu ključna kategorija u promatranju finansijskih izvještaja Društva, već imovina koja Društvu omogućuje da obavlja svoju funkciju.

5. Naše revizijsko mišljenje dosljedno je s dodatnim izvješćem za revizijski odbor Društva sastavljenim sukladno odredbama iz članka 11. Uredbe (EU) br. 537/2014.

6. Tijekom razdoblja između početnog datuma revidiranih godišnjih financijskih izvještaja Društva za 2017. godinu i datuma ovog izvješća nismo Društvu pružili zabranjene nerevizorske usluge i nismo u poslovnoj godini prije prethodno navedenog razdoblja pružali usluge osmišljavanja i implementacije postupaka internih kontrola ili upravljanja rizicima povezanih s pripremom i/ili kontrolom financijskih informacija ili osmišljavanja i implementacije tehnoloških sustava za financijske informacije, te smo u obavljanju revizije sačuvali neovisnost u odnosu na Društvo.

Izvješće temeljem zahtjeva iz Zakona o računovodstvu

1. Prema našem mišljenju, temeljeno na poslovima koje smo obavili tijekom revizije, informacije u izvješću poslovodstva Društva za 2017. godinu usklađene su s priloženim godišnjim financijskim izvještajima Društva za 2017. godinu;
2. Prema našem mišljenju, temeljeno na poslovima koje smo obavili tijekom revizije, izvješće poslovodstva Društva za 2017. godinu je sastavljeno u skladu sa Zakonom o računovodstvu.
3. Na temelju poznavanja i razumijevanja poslovanja Društva i njegova okruženja stečenog u okviru revizije, nismo ustanovali da postoje značajni pogrešni prikazi u izvješću poslovodstva Društva.

U Zagrebu, 07. svibnja 2018. godine

Audit d.o.o.
Radnička cesta 54
10000 Zagreb

_____
Darko Karić, direktor

_____
Dubravka Tršinar, ovlašteni revizor

HRVATSKA KONTROLA ZRAČNE PLOVIDBE d.o.o., Velika Gorica
RAČUN DOBITI I GUBITKA I IZVJEŠTAJ O OSTALOJ SVEOBUVATNOJ DOBITI
za godinu koja je završila 31. prosinca 2017.

	Bilješka	2017. godina	2016. godina
		u kn	u kn
Prihodi od prodaje	3	747.711.629	732.495.453
Ostali poslovni prihodi	4	30.209.898	18.460.714
Poslovni prihodi		777.921.527	750.956.167
Troškovi sirovina i materijala	5	(9.171.478)	(8.914.915)
Ostali vanjski troškovi	6	(51.336.546)	(50.410.686)
Materijalni troškovi		(60.508.024)	(59.325.601)
Neto plaće i nadnice		(215.994.115)	(199.873.665)
Troškovi poreza i doprinosa iz plaće		(137.116.008)	(148.506.279)
Doprinosi na plaće		(75.219.565)	(74.772.405)
Troškovi osoblja	7	(428.329.688)	(423.152.349)
Amortizacija	8	(107.274.303)	(105.033.105)
Ostali troškovi	9	(50.659.809)	(43.565.192)
Vrijednosno usklađenje kratkotrajne imovine		(2.144.386)	(574.134)
Vrijednosno usklađenje	10	(2.144.386)	(574.134)
Rezerviranja	11	(15.962.142)	(28.810.063)
Ostali poslovni rashodi	12	(823.719)	(3.899.256)
Poslovni rashodi		(665.702.071)	(664.359.700)
Financijski prihodi	13	4.578.352	6.428.032
Financijski rashodi	14	(6.302.701)	(7.468.427)
UKUPNI PRIHODI		782.499.879	757.384.199
UKUPNI RASHODI		(672.004.772)	(671.828.127)
DOBIT PRIJE OPOREZIVANJA		110.495.107	85.556.072
Porez na dobit	15	(19.176.861)	(16.583.116)
DOBIT RAZDOBLJA	31	91.318.246	68.972.956
NETO OSTALA SVEBUHVATNA DOBIT RAZDOBLJA		-	-
SVEBUHVATNA DOBIT RAZDOBLJA		91.318.246	68.972.956

Popratne bilješke u nastavku čine sastavni dio ovih finansijskih izvještaja.

HRVATSKA KONTROLA ZRAČNE PLOVIDBE d.o.o., Velika Gorica
IZVJEŠTAJ O FINANCIJSKOM POLOŽAJU / BILANCA
na 31. prosinca 2017.

Bilješka	31. prosinca 2017. u kn	31. prosinca 2016. u kn
AKTIVA		
Koncesije, patenti, licencije, robne i uslužne marke, softver i ostala prava	170.832.782	197.311.408
Predujmovi za nabavu nematerijalne imovine	4.472.592	6.948.780
Nematerijalna imovina u pripremi	22.196.072	17.301.179
Nematerijalna imovina	197.501.446	221.561.367
Zemljište	48.649.949	48.649.949
Građevinski objekti	68.096.529	79.991.385
Postrojenja i oprema	95.757.501	105.461.028
Alati, pogonski inventar i transportna imovina	14.878.315	14.984.284
Predujmovi za materijalnu imovinu	3.443.899	3.942.249
Materijalna imovina u pripremi	37.392.703	18.772.519
Materijalna imovina	268.218.896	271.801.414
Financijska imovina	120.219	120.924
Odgodena porezna imovina	16.807.040	17.527.097
DUGOTRAJNA IMOVINA		
Sirovine i materijal	2.463.493	2.051.511
Predujmovi za zalihe	-	2.719
Zalihe	2.463.493	2.054.230
Potraživanja od kupaca	120.743.201	112.441.210
Potraživanja od zaposlenika i članova poduzetnika	474.273	418.604
Potraživanja od države i drugih institucija	3.527.314	7.994.139
Ostala potraživanja	89.575	255.125
Potraživanja	124.834.363	121.109.078
Dani zajmovi, depoziti i slično	226.266.607	228.065.580
Financijska imovina	226.266.607	228.065.580
Novac u banci i blagajni	303.002.157	216.402.392
KRATKOTRAJNA IMOVINA		
Plaćeni troškovi budućeg razdoblja i obračunati prihodi	656.566.620	567.631.280
UKUPNO AKTIVA	5.581.663	3.607.430
IZVANBILANČNI ZAPISI	1.144.795.884	1.082.249.512
	392.751.722	390.578.796

HRVATSKA KONTROLA ZRAČNE PLOVIDBE d.o.o., Velika Gorica
IZVJEŠTAJ O FINANCIJSKOM POLOŽAJU / BILANCA
na 31. prosinca 2017. - nastavak

Bilješka	31. prosinca 2017. u kn	31. prosinca 2016. u kn
	28	450.000.000
PASIVA		
Temeljni kapital	28	450.000.000
Ostale rezerve	101.900.120	32.927.163
Ostale rezerve	29	101.900.120
Zadržana dobit	30	38.481.567
Dobit poslovne godine	31	91.318.246
KAPITAL I REZERVE		681.699.933
Rezerviranja za mirovine, otpremnine i slične obveze	92.781.066	96.584.175
Druga rezerviranja	323.750	412.000
Rezerviranja	32	93.104.816
Obveze prema bankama i drugim finansijskim institucijama	190.832.994	233.541.763
Dugoročne obveze	33	190.832.994
Obveze za zajmove, depozite i slično	359.801	-
Obveze prema bankama i drugim finansijskim institucijama	43.129.621	54.237.971
Obveze prema dobavljačima	26.634.081	26.583.081
Obveze prema zaposlenicima	20.339.000	20.439.621
Obveze za poreze, doprinose i slična davanja	24.095.487	21.010.554
Ostale kratkoročne obveze	7.861.581	7.208.518
Kratkoročne obveze	34	122.419.571
Odgodjeno plaćanje troškova i prihod budućeg razdoblja	35	56.738.570
UKUPNO PASIVA	36	1.144.795.884
IZVANBILANČNI ZAPISI	37	129.479.745
	38	31.850.143
	39	1.082.249.512
	40	390.578.796
	41	392.751.722

Popratne bilješke u nastavku čine sastavni dio ovih finansijskih izvještaja.

HRVATSKA KONTROLA ZRAČNE PLOVIDBE d.o.o., Velika Gorica

IZVJEŠTAJ O PROMJENAMA KAPITALA

za godinu koja je završila 31. prosinca 2017.

	Temeljni (upisani) kapital	Ostale rezerve	Zadržana dubit	Dobit poslovne godine	Ukupno
	u kn	u kn	u kn	u kn	u kn
Bilješka	28	29	30	31	
31. prosinca 2015.	412.759.600	21.527.557	38.481.567	48.640.006	521.408.730
Povećanje upisanog kapitala	37.240.400	(37.240.400)	-	-	-
Raspodjela dobiti	-	48.640.006	-	(48.640.006)	-
Dobit tekuće godine	-	-	-	68.972.956	68.972.956
31. prosinca 2016.	450.000.000	32.927.163	38.481.567	68.972.956	590.381.686

	Temeljni (upisani) kapital	Ostale rezerve	Zadržana dubit	Dobit poslovne godine	Ukupno
	u kn	u kn	u kn	u kn	u kn
Bilješka	28	29	30	31	
31. prosinca 2016.	450.000.000	32.927.163	38.481.567	68.972.956	590.381.686
Raspodjela dobiti	-	68.972.956	-	(68.972.956)	-
Dobit tekuće godine	-	-	-	91.318.246	91.318.246
31. prosinca 2017.	450.000.000	101.900.119	38.481.567	91.318.246	681.699.932

Popratne bilješke u nastavku čine sastavni dio ovih finansijskih izvještaja.

HRVATSKA KONTROLA ZRAČNE PLOVIDBE d.o.o., Velika Gorica
IZVJEŠTAJ O NOVČANIM TOKOVIMA
za godinu koja je završila 31. prosinca 2017.

	Bilješka	2017. godina u kn	2016. godina u kn
I	NOVČANI TOKOVI OD POSLOVNIH AKTIVNOSTI		
A	Dobit prije oporezivanja	110.495.107	85.556.072
	Amortizacija (Dobici) / gubici od prodaje i vrijednosna usklađenja dugotrajne materijalne i nematerijalne imovine	107.274.303 (60.919)	105.033.105 (390.541)
	Prihodi od kamata i dividendi	(1.437.721)	(2.638.849)
	Rashodi od kamata	2.626.582	3.975.106
	Rezerviranja	(3.175.049)	17.023.248
	Tečajne razlike (nerealizirane)	535.487	(295.862)
	Ostala usklađenja za nenovčane transakcije i nerealizirane (dobitke) / gubitke	(7.382.507)	(2.906.467)
B	Usklađenja	<u>98.380.176</u>	<u>119.799.740</u>
C=A+B	Povećanje novčanih tokova prije promjena u radnom kapitalu	<u>208.875.283</u>	<u>205.355.812</u>
	Povećanje / (smanjenje) kratkoročnih obveza	1.398.864	3.874.914
	(Povećanje) kratkotrajnih potraživanja	(10.689.470)	(2.795.796)
	(Povećanje) / smanjenje zaliha	(308.420)	(168.355)
D	Promjene u radnom kapitalu	<u>(9.599.026)</u>	<u>910.763</u>
E	Novčani izdaci za kamate	(2.734.883)	(4.264.785)
F	Plaćeni porez na dobit	(10.757.593)	(31.487.781)
I=Σ(A:F)	NETO NOVČANI TOKOVI OD POSLOVNIH AKTIVNOSTI	<u>185.783.781</u>	<u>170.514.009</u>
II	NOVČANI TOKOVI OD INVESTICIJSKIH AKTIVNOSTI		
	Novčani primici od prodaje dugotrajne materijalne i nematerijalne imovine	32.480	63.108
	Novčani primici od kamata	1.438.490	2.639.572
	Ostali novčani primici od investicijskih aktivnosti	323.486.334	357.293.048
G	Ukupno novčani primici od investicijskih aktivnosti	<u>324.957.304</u>	<u>359.995.728</u>
	Novčani izdaci za kupnju dugotrajne materijalne i nematerijalne imovine	(79.704.268)	(60.269.813)
	Novčani izdaci s osnove danih zajmova i štednih uloga za razdoblje	(515.075)	(450.000)
	Ostali novčani izdaci od investicijskih aktivnosti	(325.249.283)	(373.853.828)
H	Ukupno novčani izdaci od investicijskih aktivnosti	<u>(405.468.626)</u>	<u>(434.573.641)</u>
II=G+H	NETO NOVČANI TOKOVI OD INVESTICIJSKIH AKTIVNOSTI	<u>(80.511.322)</u>	<u>(74.577.913)</u>

HRVATSKA KONTROLA ZRAČNE PLOVIDBE d.o.o., Velika Gorica
IZVJEŠTAJ O NOVČANIM TOKOVIMA
za godinu koja je završila 31. prosinca 2016.

	Bilješka	<u>2017. godina</u> u kn	<u>2016. godina</u> u kn
III	NOVČANI TOKOVI OD FINANSIJSKIH AKTIVNOSTI		
	Novčani primici od glavnice kredita, zadužnica, pozajmica i drugih posudbi	880.952	5.923.208
	Ostali novčani primici od financijskih aktivnosti	<u>34.900.651</u>	<u>20.405.124</u>
J	Ukupno novčani primici od financijskih aktivnosti	<u>35.781.603</u>	<u>26.328.332</u>
	Novčani izdaci za otplatu glavnice kredita, pozajmica i drugih posudbi i dužničkih financijskih instrumenata	(52.845.807)	(52.758.226)
	Ostali novčani izdaci od financijskih aktivnosti	<u>(1.608.490)</u>	<u>(197.746)</u>
K	Ukupno novčani izdaci od financijskih aktivnosti	<u>(54.454.297)</u>	<u>(52.955.972)</u>
III=J+K	NETO NOVČANI TOKOVI OD FINANSIJSKIH AKTIVNOSTI	<u>(18.672.694)</u>	<u>(26.627.640)</u>
I+II+III	UKUPNI NETO NOVČANI TOKOVI	41	<u>86.599.765</u>
	NOVAC I NOVČANI EKVIVALENTI NA POČETKU RAZDOBLJA	26	<u>216.402.392</u>
	NOVAC I NOVČANI EKVIVALENTI NA KRAJU RAZDOBLJA	26	<u>303.002.157</u>
	POVEĆANJE NOVCA I NOVČANIH EKVIVALENATA		<u>86.599.765</u>
			<u>69.308.456</u>

Popratne bilješke u nastavku čine sastavni dio ovih financijskih izvještaja.

HRVATSKA KONTROLA ZRAČNE PLOVIDBE d.o.o., Velika Gorica
BILJEŠKE UZ FINANCIJSKE IZVJEŠTAJE
za godinu koja je završila 31. prosinca 2017.

UVOD

Hrvatska kontrola zračne plovidbe d.o.o., („Društvo“) sa sjedištem u Velikoj Gorici, Rudolfa Fizira 2, osnovano je Zakonom o osnutku Hrvatske kontrole zračne plovidbe (NN 19/98, 20/00 i 51/13) kao društvo s ograničenom odgovornošću. Engleski naziv Društva glasi: „Croatian Air Navigation Services, Limited“ ili skraćeno „Croatia Control Ltd“.

Osnivač i 100%-tni vlasnik Društva je Republika Hrvatska.

Društvo je odgovorno je za pružanje usluga u zračnoj plovidbi civilnim i vojnim korisnicima zračnog prostora RH i zračnog prostora koji joj je dodijeljen na upravljanje sukladno međunarodnim konvencijama i ugovorima.

1. OPĆI PODACI

1.1. Djelatnost

Društvo se bavi sljedećim djelatnostima:

- pružanje usluga u zračnoj plovidbi,
- provedba operativnih i središnjih operativnih poslova zračne plovidbe, a posebice kontrola zračnog prometa, poslovi uzbunjivanja, letnih informacija i preduzetnog informiranja s ciljem sigurnoga, redovitog i nesmetanog odvijanja zračnog prometa,
- obrada i pohranjivanje podataka o letu, proslijeđivanje informacija od značenja za sigurnost zračnog prometa, upravljanje protokom zračnog prometa i korištenjem zračnog prometa,
- prikupljanje, obrada i objavljivanje zrakoplovnih informacija, uključujući objavljivanje posebnih publikacija,
- utvrđivanje operativnih zahtjeva za sustave kontrole zračnog prometa, sustave za posluživanje i nadzor, opremu i infrastrukturu i sl.,
- planiranje i skrb o strukturi zračnog prostora i letačkim postupcima, uzimajući u obzir interese civilnih i vojnih korisnika te zaštitu okoliša,
- razvoj, izgradnja, održavanje, nadzor i potvrđivanje ispravnosti postrojenja, sustava i uređaja kontrole zračne plovidbe i zrakoplovne meteorologije,
- zrakoplovno meteorološka motrenja za klimatologiju aerodroma te sastavljanje i razmjena zrakoplovnih meteoroloških izvješća,
- izrada zrakoplovnih meteoroloških prognoza i posebnih upozorenja za aerodrome i rute u zračnom prostoru iz stavka 4. članka 5. Zakona o osnutku Hrvatske kontrole zračne plovidbe NN 19/98,
- priprema zrakoplovne meteorološke dokumentacije te osiguranje i drugih obveza koje proizlaze iz ICAO dokumenata,
- provedba i usklađivanje operativnih, razvojnih i međunarodnih poslova i zadaća u međunarodnim organizacijama, posebice ICAO-u i Eurocontrol-u,

HRVATSKA KONTROLA ZRAČNE PLOVIDBE d.o.o., Velika Gorica

BILJEŠKE UZ FINANCIJSKE IZVJEŠTAJE

za godinu koja je završila 31. prosinca 2017. - nastavak

- stručna izobrazba i usavršavanje osoblja potrebnog za obavljanje poslova,
- izvoz i uvoz za potrebe Društva i
- ostali poslovi i operacije koje su u funkciji sigurnog obavljanja zračnog prometa.

1.2. Zaposleni

Broj zaposlenih u Društvu na 31. prosinca 2017. iznosi **740** radnika (31. prosinca 2016. iznosio je **732** radnika).

Struktura zaposlenih je kako slijedi:

	31. prosinca 2017.	31. prosinca 2016.
VSS	251	241
VŠS	192	192
SSS	285	287
KV	9	9
NKV	3	3
Ukupno	740	732

U razdoblju od 1.1.2017. do 31.12.2017. u Društvu je dodatno zaposlen 21 radnik i to:

- u Sektoru upravljanja zračnim prometom (SUZP) 18 radnika (15 radnika su primljena na određeno vrijeme kao kandidati za dobivanje dozvole KZP i 3 radnika na neodređeno vrijeme), u Uredu direktora zaposlena su 2 radnika, te 1 radnik u Sektor vojnih zadaća.
- istom razdoblju otišlo je 13 radnika i to iz Sektora upravljanja zračnim prometom (SUZP)-12 radnika (7 radnika -kandidati za dobivanje dozvole KZP studenta zaposleni na određeno vrijeme i 4 radnika u mirovinu, 1 radnik je dao otkaz), te u Sektoru zrakoplovno-tehničkog sustava-1 radnik je preminuo.

HRVATSKA KONTROLA ZRAČNE PLOVIDBE d.o.o., Velika Gorica
BILJEŠKE UZ FINANCIJSKE IZVJEŠTAJE
za godinu koja je završila 31. prosinca 2017. - nastavak

1.3. Nadzorni odbor i Uprava Društva Članovi Nadzornog odbora Društva su:

	Funkcija	od – do
Darko Prebežac	predsjednik	07.12.2012. - 06.12.2016.
Dinko Staničić	zamjenik predsjednika	07.12.2012. - 06.12.2016.
	član	03.02.2017. - 09.02.2017.
	predsjednik	10.02.2017. - 02.08.2017.
	član	28.08.2017. - 04.09.2017.
	predsjednik	05.09.2017. – 28.02.2018.
Marijana Müller	članica	07.12.2012. - 06.12.2016.
	članica	03.02.2017. - 09.02.2017.
	zamjenica predsjednika	10.02.2017. - 02.08.2017.
	članica	28.08.2017. - 04.09.2017.
	zamjenica predsjednika	05.09.2017. – 28.02.2018.
Marko Nevešćanin	član	30.12.2015. - 29.12.2019.
Ksenija Bertić	članica	03.02.2017. - 02.08.2017.
		28.08.2017. – 28.02.2018.
Ivan Selak	član	03.02.2017. - 02.08.2017.
		28.08.2017. – 28.02.2018.

Uprava Društva:

		od - do
Dragan Bilać	direktor	08.03.2013. - 29.09.2017.
Vlado Bagarić	direktor	29.09.2017. – 29.03.2018.

Iznos naknade članovima Uprave i Nadzornog odbora Društva prikazan je u Bilješkama 7. i 9. uz finansijske izvještaje.

HRVATSKA KONTROLA ZRAČNE PLOVIDBE d.o.o., Velika Gorica
BILJEŠKE UZ FINANCIJSKE IZVJEŠTAJE
za godinu koja je završila 31. prosinca 2017. - nastavak

---

2. SAŽETAK NAJAVAŽNIJIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA

Sažetak najvažnijih računovodstvenih politika, koje su dosljedno primjenjivane u tekućoj godini, izložen je u nastavku. Sadašnji Pravilnik o primjeni računovodstvenih politika, Ur.br.: 13-02/102-0020/0001, primjenjuje se od 1. 1. 2013.

Izjava o usklađenosti i osnova prikaza

Godišnji finansijski izvještaji Društva za 2017. sastavljeni su u skladu sa Zakonom o računovodstvu (NN 78/15, 134/15 i 120/16) i Međunarodnim standardima finansijskog izvještavanja ("MSFI") koji su na snazi u Europskoj uniji te u skladu sa Pravilnikom o strukturi i sadržaju godišnjih finansijskih izvještaja (NN 95/16).

Godišnji finansijski izvještaji sastavljeni su uz primjenu temeljne računovodstvene prepostavke nastanka poslovnog događaja po kojem se učinci transakcija priznaju kada su nastali i iskazuju u finansijskim izvještajima za razdoblje na koje se odnose, te uz primjenu temeljne računovodstvene prepostavke vremenske neograničenosti poslovanja.

Godišnji finansijski izvještaji Društva sastavljeni su u hrvatskim kunama kao funkcionalnoj, odnosno izvještajnoj valuti Društva. Finansijski izvještaji prezentirani su u kunama, s obzirom da je to valuta u kojoj je iskazana većina poslovnih događaja Društva. Na dan 31. prosinca 2017. tečaj za 1 EUR iznosio je 7,51 HRK (31. prosinca 2016. 7,56 HRK).

2.1. Usvajanje novih i izmijenjenih Međunarodnih standarda finansijskog izvještavanja ("MSFI")

Standardi i tumačenja na snazi u tekućem periodu

Sljedeći novi standardi i izmijenjeni i dopunjeni postojeći standardi i tumačenja izdani od strane Međunarodnog odbora za računovodstvene standarde i koji su usvojeni u Europskoj uniji su na snazi u tekućem razdoblju:

- Izmjene i dopune MRS-a 12: Priznavanje odgođene porezne imovine za nerealizirane gubitke**

Izmjene i dopune su stupile na snagu za godišnja razdoblja koja počinju 1. siječnja 2017. godine ili nakon toga, s time da je dozvoljena ranija primjena. Cilj izmjena i dopuna je pojašnjavanje zahtjeva za priznavanjem odgođene porezne imovine na nerealizirane gubitke kako bi se adresirale različitosti u praksi vezane uz primjenu odredbi MRS-a 12 Porez na dobit. Određeni problemi odnosili su se na različitosti u praksi u tretmanu privremenih poreznih razlika s osnove smanjenja fer vrijednosti, prodaje imovine za iznos viši od knjigovodstvene vrijednosti te vjerljivne buduće oporezive dobiti i razmatranja o kombiniranoj ili odvojenoj procjeni utjecaja.

- Izmjene i dopune MRS-a 7: Inicijativa za objavama**

Izmjene i dopune su na snazi za godišnja razdoblja koja su započela 1. siječnja 2017. godine ili nakon toga s time da je dozvoljena ranija primjena. Cilj izmjena i dopuna je osiguravanje objava koje korisnicima finansijskih izvještaja omogućavaju procjenu utjecaja promjena u obvezama iz finansijskih aktivnosti, uključujući i novčane i nenovčane promjene. Izmjene i dopune preciziraju kako je jedan način ispunjenja zahtjeva za objavama tabelarno prikazivanje usklade između početnih i završnih stanja u izvještaju o finansijskom položaju za

obveze koje nastaju kao rezultat financijskih aktivnosti, uključujući i promjene u novčanim tijekovima od financiranja, promjene koje su rezultat gubitka ili stjecanja kontrole nad ovisnim društvima ili drugim poslovima, utjecaj promjena u tečaju, promjena u fer vrijednostima i ostalih promjena.

Usvajanje spomenutih izmjena i dopuna standarda nije značajno utjecalo na finansijske izvještaje Društva.

Standardi i tumačenja koje je izdao Odbor za Standarde a koji još nisu stupili na snagu i koje Društvo nije ranije usvojilo

Na dan izdavanja ovih finansijskih izvještaja, sljedeći standardi, izmjene i tumačenja koje je donio Odbor za Međunarodne standarde nisu usvojeni u Europskoj uniji:

• **MSFI 9 Financijski instrumenti : Klasifikacija i mjerjenje**

Standard je na snazi za godišnja razdoblja koja počinju 1. siječnja 2018. godine ili nakon toga, s time da je dozvoljena ranija primjena. Konačna verzija MSFI-ja 9 Financijski instrumenti odražava sve faze projekta o finansijskim instrumentima i mijenja MRS 39 Financijski instrumenti: Priznavanje i mjerjenje kao i sve prethodne verzije MSFI-ja 9. Standard uvodi nove zahtjeve klasifikacije i mjerjenja, umanjenja vrijednosti i računovodstva zaštite. Menadžment Društva planira usvojiti standard nakon njegova stupanja na snagu i trenutno ocjenjuje njegov utjecaj.

• **MSFI 15 Prihodi temeljem ugovora s kupcima**

Standard je na snazi za godišnja razdoblja koja počinju 1. siječnja 2018. godine ili nakon toga. U okviru standarda uvodi se model od 5 koraka koji će se primjenjivati na prihode ostvarene temeljen ugovora s kupcima (s ograničenim izuzecima), neovisno o vrsti prihodovne transakcije ili industriji. Zahtjevi standarda će se također primjenjivati na priznavanje i mjerjenje dobitaka i gubitaka od prodaje neke nefinansijske imovine koja nije dio redovitih aktivnosti Društva (primjerice prodaja nekretnina, postrojenja i opreme ili nematerijalne imovine). Opširne objave će se zahtijevati, uključujući i disagregaciju ukupnih prihoda; informacije o obvezama izvršenja; promjene u iznosima ugovorene imovine i obveza između razdoblja i ključne procjene i prosudbe. Menadžment Društva trenutno procjenjuje utjecaj ovog standarda na finansijsko izvještavanje.

• **MSFI 15 Prihodi temeljem ugovora s kupcima (pojašnjenja)**

Pojašnjenja su na snazi za godišnja razdoblja koja počinju 1. siječnja 2018. godine ili nakon toga s time da je dozvoljena ranija primjena. Cilj pojašnjenja je razjašnjavanje namjera Odbora prilikom definiranja zahtjeva MSFI-ja 15 Prihodi temeljem ugovora s kupcima, osobito računovodstvenog tretmana identificiranih obveza izvršenja na način da se dopunila definicija „odvojeno prepoznatljivog“ principa, razmatranja odnosa principala i agenta uključujući i procjenu činjenice je li u transakciji Društvo principal ili agent kao i primjene pristupa kontrole i licenciranja dajući dodatne upute za računovodstveni tretman intelektualnog vlasništva i tantijema.

Pojašnjenja također daju dodatna praktična sredstva za društva koja MSFI 15 primjenjuju korištenjem punog retroaktivnog pristupa ili za ona koja se odluče na korištenje modificiranog retroaktivnog pristupa. Ova pojašnjenja još uvijek nisu usvojena u Europskoj uniji.

Menadžment Društva trenutno procjenjuje utjecaj ovih pojašnjenja na finansijsko izvještavanje.

• **MSFI 16 Najmovi**

Standard je na snazi za godišnja razdoblja koja počinju 1. siječnja 2019. godine ili nakon toga. MSFI 16 definira pravila priznavanja, mjerena, prezentacije i objava za najmove obiju ugovornih strana, odnosno kupca („najmoprimca“) i dobavljača („najmodavca“). Sukladno novom standardu najmoprimci većinu najmova trebaju prznati u svojim finansijskim izvještajima. Na sve najmove će se primjenjivati jedinstveni računovodstveni model, s određenim izuzecima. Računovodstveni tretman najmova kod najmodavca neće se značajno mijenjati. Menadžment Društva trenutno procjenjuje utjecaj ovog standarda na finansijsko izvještavanje.

• **IFRIC 22: Transakcije u stranoj valuti i predujmovi**

Tumačenje je na snazi za godišnja razdoblja koja počinju 1. siječnja 2018. godine ili nakon toga, s dozvoljeno ranijom primjenom. Pojašnjava računovodstveni tretman transakcija koje uključuju primanje ili plaćanje predujmova u stranoj valuti. Tumačenje se primjenjuje na transakcije u stranoj valuti u kojima Društvo priznaje nenovčanu imovinu ili nenovčanu obvezu koja nastaje kao rezultat plaćanja ili primanja predujmova prije nego što Društvo prizna relevantnu imovinu, troškove ili prihod. Tumačenje navodi kako se datumom transakcije u svrhu određivanja tečaja, uzima datum početnog priznavanja nemonetarne imovine (predujmova) ili odgođenog prihoda (obveze). U slučajevima kada postoji višestruka plaćanja ili primitak predujmova, Društvo mora odrediti datum transakcije za svako plaćanje. Ovo tumačenje još nije usvojeno u Europskoj uniji.

• **IFRIC 23: Nesigurnost u poreznom tretmanu**

Tumačenje je na snazi za godišnja razdoblja koja započinju na dan ili nakon 1. siječnja 2019. uz dopušteno raniju primjenu. Tumačenje se odnosi na utvrđivanje oporezive dobiti (poreznih gubitaka), poreznih osnovica, neiskorištenih poreznih gubitaka, neiskorištenih poreznih olakšica i stopa poreza kada postoji neizvjesnost vezano uz tretman poreza na dohodak prema MRS-u 12. Posebno razmatra: trebaju li se porezni tretmani zajednički razmotriti; pretpostavke za provjere poreznih vlasti; određivanje oporezive dobiti (porezni gubitak), porezne osnovice, neiskorištene porezne gubitke, neiskorištene porezne olakšice i porezne stope; i učinak promjena u činjenicama i okolnostima. Ovo tumačenje još nije usvojeno u Europskoj uniji.

• **Izmjene i dopune MSFI 2: Klasifikacija i mjerjenje plaćanja temeljenih na dionicama**

Izmjene i dopune su na snazi za godišnja razdoblja koja počinju 1. siječnja 2018. godine ili nakon toga, s dozvoljenom ranijom primjenom. Izmjenama i dopunama je definiran računovodstveni tretman utjecaja uvjeta izvršenja i neizvršenja na mjerjenje plaćanja temeljenih na dionicama koja se podmiruju u novcu, plaćanja temeljenih na dionicama s mogućnošću neto podmirenja obveze poreza po odbitku i promjena uvjeta plaćanja temeljenih na dionicama kojima se mijenja klasifikacija transakcije iz one koja se podmiruje u novcu na onu koja se podmiruje vlasničkim instrumentima. Ove izmjene i dopune još nisu usvojene u Europskoj uniji.

• **Izmjene i dopune MRS 40: Prijenos ulaganja u nekretnine**

Izmjene i dopune su na snazi za godišnja razdoblja koja počinju 1. siječnja 2018. godine ili nakon toga, s dozvoljenom ranijom primjenom. Dopunama se pojašnjava u kojem trenutku

Društvo treba prenijeti nekretninu, uključujući i nekretninu u izgradnji u ili iz ulaganja u nekretnine. Dopune navode da promjena načina korištenja nastaje kada nekretnina zadovoljava, ili prestane zadovoljavati, definiciju ulaganja u nekretnine i postoji dokaz o promjeni. Sama promjena namjere menadžmenta za korištenje nekretnine, ne daje dokaz o promjeni načina korištenja. Ove izmjene i dopune još nisu usvojene u Europskoj uniji.

- **Godišnja poboljšanja MSFI-jeva (ciklus 2014-2016)** koja predstavljaju zbirku izmjena i dopuna različitih standarda. Godišnja poboljšanja su na snazi za godišnja razdoblja koja počinju 1. siječnja 2017. godine ili nakon toga za MSFI 12 Objavljivanje interesa u drugim društvima i za godišnja razdoblja koja počinju 1. siječnja 2018. godine ili nakon toga za MSFI 1 Prva primjena MSFI i MRS 28 Ulaganja u pridružena društva i zajedničke pothvate. Ranija primjena je dozvoljena za MRS 28 Ulaganja u pridružena društva i zajedničke pothvate. Ova godišnja poboljšanja još nisu usvojena u Europskoj uniji. Pregled godišnjeg poboljšanja iz ciklusa 2014-2016 dan je u nastavku:
  - **MSFI 1 Prva primjena Međunarodnih standarda financijskog izvještavanja** – poboljšanjem se brišu kratkoročna izuzeća od objava o finansijskim instrumentima, naknadama zaposlenih i investorima, koja su primjenjiva za društva koja prvi put primjenjuju MSFI.
  - **MRS 28 Ulaganja u pridružena društva i zajedničke pothvate** – ova dopuna pojašnjava kako je odabir priznavanja ulaganja u pridruženo društvo ili zajednički pothvat koji drži društvo koje je organizacija rizičnog kapitala ili drugo kvalificirano društvo, po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka, dostupan za sva ulaganja u pridružena društva i zajedničke pothvate na razini svakog pojedinačnog ulaganja, i to prilikom početnog priznavanja.
  - **MSFI 12 Objavljivanje interesa u drugim društvima** – dopune pojašnjavaju kako se zahtjevi za objavama iz MSFI-ja 12, osim onih za sažete finansijske informacije ovisnih društava, zajedničkih pothvata i pridruženih društava, primjenjuju na ulaganje u ovisno društvo, zajednički pothvat ili pridruženo društvo koje je klasificirano kao imovina koja se drži za prodaju, ili raspodjelu, ili kao diskontinuirane operacije sukladno MSFI-ju 5.
- **Značajke prijevremene otplate s negativnom naknadom (Izmjene i dopune MSFI-ja 9)** Izmjene i dopune stupaju na snagu za godišnja razdoblja koja započinju na dan ili nakon 1. siječnja 2019. uz dopuštenu raniju primjenu. Izmjenjuje postojeće zahtjeve u MSFI 9 u vezi s otkaznim pravima kako bi se omogućilo mjerjenje po amortiziranom trošku (ili, ovisno o modelu poslovanja, po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit) čak i u slučaju negativnih naknada. Ove izmjene i dopune još nisu usvojene u Europskoj uniji.
- **Dugoročni interesi u pridruženim društvima i zajedničkim ulaganjima (Izmjene i dopune MRS-a 28)** Izmjene i dopune su na snazi za godišnja razdoblja koja započinju na dan ili nakon 1. siječnja 2019. uz dopuštenu raniju primjenu. Pojašnjava da subjekt primjenjuje MSFI 9 Finansijski instrumenti na dugoročne udjele u pridruženom društvu ili zajedničkom pothvatu koji čine dio neto ulaganja u pridruženo društvo ili zajednički pothvat, ali na koji se ne primjenjuje metoda udjela. Ove izmjene i dopune još nisu usvojene u Europskoj uniji.

HRVATSKA KONTROLA ZRAČNE PLOVIDBE d.o.o., Velika Gorica
BILJEŠKE UZ FINANCIJSKE IZVJEŠTAJE
za godinu koja je završila 31. prosinca 2017. - nastavak

- **IASB je objavio Godišnje poboljšanje standarda IFRS-a 2015.-2017.**, koji je zbir izmjena MSFI-jeva. Izmjene i dopune su na snazi za godišnja razdoblja koja započinju na dan ili nakon 1. siječnja 2019.

Ova godišnja poboljšanja još nisu usvojena u Europskoj uniji. Pregled Godišnjih poboljšanja MSFI-jeva 2015. - 2017. ciklusa kojeg izdaje IASB prikazan je u nastavku:

- **MSFI 3 i MSFI 11:** Izmjene i dopune MSFI-ja 3 pojašnjavaju da kada subjekt stekne kontrolu nad poslovanjem koji je zajednička operacija, ponovno mjeri prethodno držane interese u tom poslu. Izmjene i dopune MSFI-ja 11 pojašnjavaju da kada subjekt stječe zajedničku kontrolu nad poslovanjem koje je zajednička operacija, subjekt ne mjeri ponovno prethodno držane interese u tom poslu.
- **MRS 12:** Izmjene i dopune razjašnjavaju da bi sve porezne posljedice dividendi (tj. raspodjele dobiti) trebale biti priznate u dobit ili gubitak, bez obzira na to kako porez nastaje.
- **MRS 23:** Izmjene i dopune pojašnjavaju da ako bilo koja specifična posudba ostane nenaplaćena nakon što je povezana imovina spremna za namjeravanu upotrebu ili prodaju, ta posudba postaje dio sredstava koje subjekt općenito posuđuje prilikom izračunavanja stope kapitalizacije na opće posudbe.

2.2. Ključne procjene i neizvjesnost procjena

Prilikom sastavljanja finansijskih izvještaja korištene su određene procjene koje utječu na iskaz imovine i obveza Društva, prihode i rashode Društva i objavljivanje potencijalnih obveza Društva.

Budući događaji i njihovi utjecaji ne mogu se predvidjeti sa sigurnošću, slijedom čega se stvarni rezultati mogu razlikovati od procijenjenih. Procjene korištene pri sastavljanju finansijskih izvještaja su podložne izmjenama nastankom novih događaja, stjecajem dodatnog iskustva, dobivanjem dodatnih informacija i spoznaja i promjenom okruženja u kojima Društvo posluje.

Ključne procjene korištene u primjeni računovodstvenih politika prilikom sastavljanja finansijskih izvještaja odnose se na obračun amortizacije dugotrajne nematerijalne i materijalne imovine, umanjenje vrijednosti imovine, ispravak vrijednosti zaliha, ispravak vrijednosti potraživanja i rezerviranja, te objavu potencijalnih obveza.

2.3. Priznavanje prihoda i rashoda

Prihodi Društva nastaju i utvrđuju se:

- priznavanjem prihoda od pružanja usluga,
- priznavanjem prihoda od prodaje proizvoda (AIP, VFR itd.),
- priznavanjem prihoda od kamata,
- priznavanjem prihoda od prodaje imovine,
- priznavanjem prihoda od poslovnog najma,
- priznavanjem prihoda od finansijskih dobitaka,
- priznavanjem ostalih prihoda (tenderi, viškovi i dr.).

HRVATSKA KONTROLA ZRAČNE PLOVIDBE d.o.o., Velika Gorica
BILJEŠKE UZ FINANCIJSKE IZVJEŠTAJE
za godinu koja je završila 31. prosinca 2017. - nastavak

Prihodi od prodaje robe i usluga priznaju se u trenutku isporuke robe i prijenosa značajnih rizika i koristi na kupca odnosno u slučaju usluga priznat će se prema stupnju dovršenosti i uz uvjet da se vrijednost može pouzdano procijeniti. Najznačajniji dio prihoda iz osnovne djelatnosti jesu prihodi od rutnih i terminalnih naknada koje se obračunavaju, fakturiraju i naplaćuju korištenjem Eurocontrolovog sustava rutnih naknada. Trenutak pružanja usluge jest datum na koji korisnik zračnog prostora tijekom leta od strane Društva prima usluge u zračnoj plovidbi (ATM, CNS, AIS i MET).

Prihodi od kamata obračunavaju se na temelju nepodmirenog potraživanja i po primjenjivim kamatnim stopama. Kamate se priznaju u prihode razmjerno vremenu, vrijednosti glavnice i ugovorenog ili propisanoj stopi, prema ugovoru, kada su poznati svi potrebni elementi za obračun te se uključuju u prihod tijekom razdoblja u kojima uzrokuju prihod.

Prihodi od prodaje imovine priznaju se u skladu s odredbama kupoprodajnog ugovora i ispostavljenog računa kao i prihodi od poslovног (operativnog) najma.

Prihodi od finansijskih dobitaka priznaju se kao pozitivne tečajne razlike s osnove potraživanja iz inozemstva, te pozitivnih tečajnih razlika iz stanja deviza na računima i u blagajni.

Rashodi su smanjenje ekonomskih koristi kroz obračunsko razdoblje u obliku odljeva ili iscrpljenja imovine ili stvaranja obveza. U politici priznavanja rashoda Društvo se pridržava sljedećih kriterija: rashodi imaju za posljedicu smanjenje imovine ili povećanje obveza što je moguće izmjeriti ili procijeniti; kada se očekuje ostvarenje prihoda u sljedećim obračunskim razdobljima, rashodi se priznaju postupkom razumne alokacije na obračunska razdoblja, te se rashod odmah priznaje u obračunskom razdoblju kada izdatak ne ostvaruje buduće ekonomski koristi ili nema uvjeta da se prizna kao imovinska pozicija u bilanci / izvještaja o finansijskom položaju.

2.4. Troškovi posudbe

Troškovi posudbe terete dobit ili gubitak u razdoblju u kojem su nastali ili se kapitaliziraju kada su ispunjeni uvjeti sukladno MRS-u 23.

2.5. Transakcije u stranim valutama

Transakcije u stranim valutama početno se preračunavaju u hrvatske kune primjenom srednjih tečajeva Hrvatske narodne banke ("HNB") na datum transakcije, odnosno kada je riječ o plaćanju onda se bilježi po tečaju na datum plaćanja, dok se u slučaju bilježenja poslovne promjene temeljem računa dobavljača ili izlaznog računa kupcu isti bilježi po tečaju na datum računa. Novčana sredstva, potraživanja i obveze iskazani u stranim valutama naknadno se preračunavaju po tečajevima na datum bilance / izvještaja o finansijskom položaju. Dobici i gubici nastali preračunavanjem uključuju se u dobit ili gubitak za tekuću godinu.

2.6. Porez na dobit

Obveza poreza na dobit za tekuću godinu utvrđuje se na temelju rezultata ostvarenog u toj godini, usklađenog za iznose koji ne ulaze u poreznu osnovicu i porezno nepriznate troškove (50% troškova reprezentacije, 30% troškova korištenja osobnih vozila i dr.). Porez na dobit obračunava se primjenom poreznih stopa koje su bile na snazi na datum bilance / izvještaja o finansijskom položaju.

HRVATSKA KONTROLA ZRAČNE PLOVIDBE d.o.o., Velika Gorica
BILJEŠKE UZ FINANCIJSKE IZVJEŠTAJE
za godinu koja je završila 31. prosinca 2017. - nastavak

U smislu obračuna poreza na dobit javljaju se i privremene porezne razlike kao razlike između knjigovodstvene vrijednosti imovine ili obveze u bilanci / izvještaju o finansijskom položaju i njihove porezne osnovice. S obzirom na utjecaj na poreznu osnovicu u budućim razdobljima, privremene razlike mogu biti: odbitne - umanjiti će poreznu osnovicu, a njihov učinak je odgođena porezna imovina ili oporezive - bit će oporezive u budućim razdobljima, a njihov učinak je odgođena porezna obveza.

2.7. Dugotrajna nematerijalna i materijalna imovina

Dugotrajna nematerijalna i materijalna imovina početno je iskazana po trošku nabave koji uključuje kupovnu cijenu, uključujući uvozne pristojbe i nepovratne poreze nakon odbitka trgovачkih popusta i rabata, kao i sve troškove koji se izravno mogu pripisati dovođenju imovine na mjesto i u radno stanje za namjeravanu upotrebu.

Dugotrajna nematerijalna i materijalna imovina priznaje se ako je vjerojatno da će buduće ekonomске koristi koje se mogu pripisati imovini kroz period duži od jedne godine pritjecati u Društvo te ako se trošak nabave imovine može pouzdano utvrditi.

Nakon početnog priznavanja, imovina se iskazuje po njezinu trošku nabave umanjenom za akumuliranu amortizaciju i akumulirane gubitke od umanjenja vrijednosti.

Troškovi tekućeg održavanja i popravaka, zamjene, te investicijskog održavanja manjeg obima priznaju se kao rashod razdoblja u kojem su nastali. Naknadni izdatak za nematerijalnu imovinu nakon kupnje ili dovršenja priznaje se kao povećanje vrijednosti nematerijalne imovine ako se produžuje vijek uporabe i poboljšava kvaliteta usluge. Naknadni troškovi dugotrajne materijalne imovine povećavaju vrijednosti imovine ili se priznaju kao zasebna imovina. Dobici i gubici temeljem rashodovanja ili prodaje imovine iskazuju se u dobiti ili gubitku u razdoblju u kojem su nastali.

Amortizacija imovine započinje u mjesecu nakon onog mjeseca u kojem je imovina stavljena u uporabu, a prestaje protokom vijeka trajanja. Također, amortizacija imovine prestaje kada se sredstvo proda, rashoduje, uništi ili na neki drugi način otuđi. Amortizacija se obračunava tako da se trošak nabave svakog pojedinačnog sredstva, izuzev zemljišta i dugotrajne nematerijalne i materijalne imovine u pripremi, otpisuje sukladno amortizacijskoj stopi koja odgovara procijenjenom vijeku uporabe sredstva, primjenom pravocrtnе metode, kako slijedi:

HRVATSKA KONTROLA ZRAČNE PLOVIDBE d.o.o., Velika Gorica
BILJEŠKE UZ FINANCIJSKE IZVJEŠTAJE
za godinu koja je završila 31. prosinca 2017. - nastavak

	Stopa amortizacije 2017.	Stopa amortizacije 2016.
1. Nematerijalna imovina		
1.1. Imovina za administrativnu podršku	25%	25%
1.2. Imovina za operativno sistemsku podršku	14,28%	14,28%
2. Materijalna imovina-nekretnine		
2.1. Građevinski objekti (zgrade, objekti i dizala)	5%	5%
2.2. Ostali građevinski objekti (betonske, metalne i drvene konstrukcije, dalekovodi, cjevovodi, kabelske kanalizacije, kablovi, ograde i ostalo)	10%	10%
3. Materijalna imovina-oprema		
3.1. Poslovni inventar		
3.1.1. Strojevi, alati, uređaji, instrumenti, klima komore, agregati, energetska postrojenja i ostali poslovni inventar-za administrativnu podršku	25%	25%
3.1.2. Strojevi, alati, uređaji, instrumenti, klima komore, agregati, energetska postrojenja i ostali poslovni inventar-za operativno sistemsku podršku		
3.2. Uredska, računalna i druga oprema		
3.2. 1. Uredska, informatička, računalna, telekomunikacijska i radio komunikacijska, navigacijska, meteorološka i druga oprema-za administrativnu podršku	14,28%	14,28%
3.2. 2. Uredska, informatička, računalna, telekomunikacijska i radio komunikacijska, navigacijska, meteorološka i druga oprema-za operativno sistemsku podršku	25%	25%
3.3. Transportna imovina (osobna i teretna vozila te ostala transportna sredstva)	14,28%	14,28%
3.4. Namještaj i konzole	20%	20%
4. Ostala nespomenuta materijalna imovina	14,28%	14,28%
4.1. Imovina za administrativnu podršku		
4.2. Imovina za operativno sistemsku podršku	20%	20%
	12,5%	12,5%

2.8. Financijska imovina

Dugotrajna financijska imovina predstavlja ulaganje novca, stvari i ustupanje prava s ciljem stjecanja prihoda, a čije se vraćanje očekuje u razdoblju dužem od jedne godine, dok se kod kratkotrajne financijske imovine očekuje vraćanje najduže do jedne godine. Kratkotrajna i dugotrajna financijska imovina iskazana u inozemnoj valuti iskazuje se u kunama preračunatim po srednjem tečaju HNB-a na zadnji dan izvještajnog razdoblja.

HRVATSKA KONTROLA ZRAČNE PLOVIDBE d.o.o., Velika Gorica
BILJEŠKE UZ FINANCIJSKE IZVJEŠTAJE
za godinu koja je završila 31. prosinca 2017. - nastavak

Na datum izvještaja dugotrajnu finansijsku imovinu Društva čini 1/6 udjela u temeljnog kapitalu društva FAB CE Aviation Services ltd. Sjedište ovog društva je u Zgornjem Brniku u Republici Sloveniji.

2.9. Zalihe

Zalihe sirovina i materijala, rezervnih dijelova i sitnog inventara se iskazuju po stvarnim troškovima nabave uvećano za zavisne troškove nastale dovođenjem zaliha na sadašnju lokaciju i sadašnje stanje. Trošak se utvrđuje primjenom FIFO metode.

Rezervni dijelovi koji se odnose na tekuće održavanje vrednuju se kao sirovine i materijal. Zalihe rezervnih dijelova na zalihamu dulje od jedne godine vrijednosno se usklađuju.

Rezervni dijelovi koji se odnose na specifične dijelove pojedinih postrojenja i opreme i koji se mogu koristiti samo za pojedinu imovinu priznaju se kao dugotrajna imovina i amortiziraju u vijeku upotrebe kao i ta imovina.

Sitan inventar je imovina koja se ne troši jednokratno, te vijek trajanja može biti i dulji od godine dana od trenutka davanja u uporabu, te se otpisuje na teret troškova prilikom davanja u uporabu primjenom metode jednokratnog otpisa, te se vodi na zasebnim zaduženjima.

Smanjivanje vrijednosti zaliha obavlja se pri godišnjem popisu kad nastanu oštećenja ili bilo koje druge okolnosti koje umanjuju dosadašnju vrijednost zaliha iskazanih u poslovnim knjigama.

2.10. Kratkotrajna i dugotrajna potraživanja

Kratkotrajna potraživanja su potraživanja od kupaca, države, zaposlenih i drugih pravnih i fizičkih osoba, čiji je rok dospijeća kraći od jedne godine i iskazuje se u poslovnim knjigama na temelju uredne isprave o nastanku poslovnog događaja i podataka o njegovoj vrijednosti.

Kratkotrajna potraživanja vrijednosno se usklađuju kad se za pojedinu vrstu potraživanja ocijeni da je naplata neizvjesna ili okolnosti upućuju na nemogućnost naplate. Na svaki datum bilance / izvještaja o finansijskom položaju procjenjuje se postoji li objektivan dokaz o umanjenju vrijednosti pojedinog potraživanja. Privremeno vrijednosno usklađenje se obavlja na temelju podnesene tužbe, stečaja kupca i prema procjeni naplativosti potraživanja, dok se potraživanja trajno otpisuju u slučaju izgubljenog spora, nemogućnosti naplate iz stečajne mase kupca i zastare. Knjigovodstvena vrijednost potraživanja će se umanjiti direktno ili upotrebom odvojenog konta ispravka vrijednosti. Iznos gubitka se priznaje na teret dobiti ili gubitka za tekuću godinu.

Dugotrajna potraživanja su potraživanja s osnove prodaje imovine i usluga uz odgođeno plaćanje na rok duži od jedne godine, kao i druga potraživanja iz poslovnih odnosa s rokom dospijeća dužim od jedne godine. Dugotrajna potraživanja se vrijednosno usklađuju po saznanju o nemogućnosti naplate dijela ili cijelog potraživanja.

2.11. Novac u banci i blagajni

Novac i novčani ekvivalentni obuhvaćaju gotovinu, depozite po viđenju kod banaka i ostale kratkotrajne visoko likvidne instrumente s rokovima naplate do tri mjeseca ili kraće. Novčana imovina koja se nalazi na računima banaka i blagajnama Društva iskazuje se u nominalnoj vrijednosti, izraženoj hrvatskom valutnom jedinicom. Računi u bankama i blagajnama koji glase na

inozemna sredstva plaćanja prikazuju se u hrvatskim valutnim jedinicama prema srednjem tečaju HNB-a na zadnji dan izvještajnog razdoblja.

HRVATSKA KONTROLA ZRAČNE PLOVIDBE d.o.o., Velika Gorica
BILJEŠKE UZ FINANCIJSKE IZVJEŠTAJE
za godinu koja je završila 31. prosinca 2017. - nastavak

2.12. Umanjenja

Na svaki datum bilance / izvještaja o financijskom položaju, Društvo provjerava knjigovodstvene iznose svoje imovine kako bi se utvrdilo postoji li naznake da je došlo do gubitaka uslijed umanjenja vrijednosti imovine. Ako postoje takve naznake, procjenjuje se nadoknadivi iznos sredstva da bi se mogao utvrditi eventualni gubitak nastao umanjenjem. Ako je nadoknadivi iznos nekog sredstva procijenjen na iznos niži od knjigovodstvenog, knjigovodstveni iznos toga sredstva umanjuje se do nadoknadivog iznosa.

Gubitak od umanjenja imovine priznaje se kao rashod u izvještaju o sveobuhvatnoj dobiti.

2.13. Financijski instrumenti

Financijski instrumenti razvrstavaju se kao imovina i obveze ili glavnica u skladu sa suštinom ugovornog aranžmana. Kamate, dividende, dobici i gubici koji se odnose na financijski instrument razvrstan kao imovina ili obveza iskazuje se kao prihod ili rashod kada su nastali.

Financijska imovina i financijske obveze priznaju se u bilanci / izvještaju o financijskom položaju Društva kad je Društvo postalo stranom ugovora o financijskom instrumentu.

Obveze se iskazuju u nominalnom iznosu.

Ulaganja se priznaju na datum trgovanja i početno se mjere po trošku koji uključuje trošak transakcije.

Ulaganja su svrstana u ulaganja namijenjena trgovanju čija se promjena fer vrijednosti priznaje u dobit ili gubitak te, ulaganja raspoloživa za prodaju čija se promjena fer vrijednosti priznaje u glavnici kao revalorizacijska rezerva.

Bankarski krediti na koje se obračunavaju kamate, kao i prekoračenja, iskazuju se u iznosima primljenih sredstava, odnosno odobrenih prekoračenja.

2.14. Rezerviranja

Rezerviranje se priznaje onda i samo onda ako Društvo ima sadašnju obvezu kao rezultat prošlog događaja i ako je vjerojatno da će podmirenje obveze zahtijevati odljev resursa s ekonomskim koristima i ako se pouzdanom procjenom može utvrditi iznos obveze. Rezerviranja se preispisuju na svaki datum bilance / izvještaja o financijskom položaju i usklađuju prema najnovijim najboljim procjenama.

Pri utvrđivanju porezne osnovice za porez na dobit priznaju se kao rashodi rezerviranja utvrđena za troškove sudskih sporova, troškove otpremnina (MRS 19), troškove nagrada zaposlenicima za dugogodišnje zaposlenje i umirovljenje (redovite jubilarne nagrade i otpremnine), troškove otpremnina temeljem važećeg Kolektivnog ugovora i troškove neiskorištenih godišnjih odmora.

Rezerviranje troškova nagrada zaposlenicima za dugogodišnje zaposlenje i umirovljenje (redovite jubilarne nagrade i otpremnine) utvrđeno je kao sadašnja vrijednost budućih odljeva novca koristeći diskontnu stopu koja odgovara očekivanom prinosu na dugoročne obveznice RH izdane u kunama po prosječnoj cijeni za prosinac 2017.

Društvo prati preporuke MRS 19 te je uključilo kvalificiranog aktuara u mjerjenje navedenih obveza za dugogodišnje zaposlenje i umirovljenje.

HRVATSKA KONTROLA ZRAČNE PLOVIDBE d.o.o., Velika Gorica
BILJEŠKE UZ FINANCIJSKE IZVJEŠTAJE
za godinu koja je završila 31. prosinca 2017. - nastavak

2.15. Kratkoročne i dugoročne obveze

Obveza je sadašnja obveza proizašla iz prošlih događanja za čije se podmirenje očekuje odljev resursa. Dugoročnim obvezama smatraju se one čiji je rok dospijeća duži od jedne godine. Kratkoročna obveza je sadašnja obveza koja ispunjava jedan od kriterija: očekuje se da će se podmiriti u redovnom tijeku poslovnog ciklusa i dospijeva u roku unutar dvanaest mjeseci poslije datuma bilance / izvještaja o finansijskom položaju.

2.16. Događaji nakon datuma izvještaja o finansijskom položaju / bilance

Događaji nakon datuma izvještaja o finansijskom položaju / bilance koji pružaju dodatne informacije o položaju Društva na datum izvještaja o finansijskom položaju / bilance (događaji koji imaju za učinak usklađenja) priznaju se u finansijskim izvještajima. Oni događaji koji nemaju za posljedicu usklađenja, objavljeni su u bilješkama uz finansijske izvještaje ako su od materijalnog značaja.

2.17. Usporedne informacije

Tamo gdje je bilo potrebno, usporedni podaci su reklassificirani kako bi se postigla dosljednost u prikazivanju podataka s podacima tekuće finansijske godine i ostalim podacima. Reklassifikacija u ovom smislu provedena je u prezentaciji računa dobiti i gubitka na pozicijama troškova osoblja i ostalih troškova (oporezive i neoporezive premije DMO III stup (AZ FOND)).

HRVATSKA KONTROLA ZRAČNE PLOVIDBE d.o.o., Velika Gorica
BILJEŠKE UZ FINANCIJSKE IZVJEŠTAJE
za godinu koja je završila 31. prosinca 2017. - nastavak

---

3. PRIHODI OD PRODAJE

	2017.	2016.
	u kn	u kn
Prihod od prodaje u zemlji	42.181.750	42.832.079
Prihod od prodaje u inozemstvu	705.529.879	689.663.374
Ukupno	747.711.629	732.495.453

Prihod od prodaje u inozemstvu čini 94% prihoda od prodaje Društva, dok prihod od prodaje u zemlji čini 6%. Ostvareni prihod odnosi se na naknade za uporabu uređaja i usluga Društva na teritoriju Republike Hrvatske, kao i naknade za usluge unutar zračnog prostora koji joj je dodijeljen na upravljanje sukladno međunarodnim konvencijama i ugovorima. Prihodi od osnovne djelatnosti iznose 744.161.661 kn, od toga prihodi od rutnih naknada RH u iznosu od 576.312.947 kn, prihodi od terminalnih naknada u iznosu od 98.452.137 kn i prihodi od rutnih naknada (BiH) u iznosu od 69.396.577 kn. Ostali prihodi od prodaje iznose 3.549.968 kn.

4. OSTALI POSLOVNI PRIHODI

	2017.	2016.
	u kn	u kn
Prihod od prodaje dugotrajne materijalne imovine	32.480	63.108
Prihod od ukidanja rezerviranja	15.996.932	11.805.484
Prihod od refundacija i nadoknada	374.212	175.283
Prihod od ukidanja vrijednosnog usklađenja nekurentnih zaliha	197.230	-
Prihod od ukidanja vrijednosnog usklađenja potraživanja	-	1.074.675
Prihod od naknade šteta	99.618	30.916
Ostali prihodi	912.107	1.316.882
Prihodi od najmova	71.069	71.069
Prihodi od državnih potpora	12.526.250	3.923.297
Ukupno	30.209.898	18.460.714

Prihodi od ukidanja rezerviranja u 2017. sastoje se od ukidanja rezerviranja za neiskorištene godišnje odmore radnika iz prethodne godine u iznosu od 11.563.207 kn, od ukidanja rezerviranja po započetim sudskim sporovima u iznosu od 88.250 kn, te ukidanja rezerviranja sredstava za otpremnine za odlazak u mirovinu (sukladno MRS 19) u iznosu od 4.345.475 kn.

Iznos od 197.230 kn predstavlja prihod od smanjenja vrijednosno usklađenih zaliha.

Ostali prihodi u iznosu od 912.107 kn najvećim dijelom odnose se na nadoknadu troškova školovanja u iznosu od 137.104 kn te prihod od kamata poradi neizvršenja usluga po Ugovoru 16-02/416-0330/0001 od dobavljača ARINC Incorporated u iznosu od 247.732 kn.

Prihodi od državnih potpora u iznosu od 12.526.250 kn predstavljaju prihod od realizacije dijela sredstava odgođenog prihoda u iznosu od 11.809.940 kuna koji je primljen kao rezultat primitka sredstava za predfinanciranje projekata za koje je Društvo apliciralo u cilju korištenja sredstava EU fondova, te prihod od realizacije upraviteljske naknade u iznosu od 716.310 kuna zaračunatoj Društву koja se u istoj vrijednosti evidentira i na teret troškova („no profit no loss“ transakcija). Od ukupne vrijednosti prihoda od državnih potpora, 5.320.318 kn odnosi se na prihode za koje se tijekom ranijih razdoblja nisu stekli uvjeti za priznavanje povezane imovine odnosno potraživanja prvenstveno uslijed visokog stupnja neizvjesnosti realizacije predmetnog EU sufinanciranja odnosno budućih ekonomskih koristi.

HRVATSKA KONTROLA ZRAČNE PLOVIDBE d.o.o., Velika Gorica
BILJEŠKE UZ FINANCIJSKE IZVJEŠTAJЕ
za godinu koja je završila 31. prosinca 2017. - nastavak

---

5. TROŠKOVI SIROVINA I MATERIJALA

	2017.	2016.
	u kn	u kn
Trošak sirovina i materijala	1.900.717	1.930.268
Trošak rezervnih dijelova	1.770.749	1.569.293
Trošak sitnog inventara	486.051	512.183
Trošak energije	5.013.961	4.903.171
Ukupno	9.171.478	8.914.915

Troškovi sirovina i materijala u iznosu od 1.900.717 kn odnose se na utrošeni uredski materijal, HTZ opremu, sredstva za čišćenje i ostali materijal.

Troškovi rezervnih dijelova u iznosu od 1.770.749 kn odnose se na redovno i izvanredno održavanje opreme i uređaja.

Troškovi energije u iznosu od 5.013.961 kn sastoje se od troškova električne energije, troškova grijanja i troškova goriva za sva službena vozila Društva.

6. OSTALI VANJSKI TROŠKOVI

	2017.	2016.
	u kn	u kn
Usluge telefona, pošte i prijevoza	14.607.570	15.001.349
Usluge održavanja (servisne usluge)	19.181.266	18.731.865
Usluge najma i zakupnina	2.134.645	2.094.531
Intelektualne i osobne usluge	8.932.859	8.048.751
Komunalne usluge	1.316.383	1.421.777
Ostali vanjski troškovi	5.163.823	5.112.413
Ukupno	51.336.546	50.410.686

U ukupnim troškovima telefona, pošte i prijevoza najznačajniju stavku čine troškovi zakupa domaćih vodova u iznosu 4.131.853 kn, međunarodnih vodova u iznosu od 1.408.545 kn, izdaci za usluge prijenosa podataka-DATA usluge u iznosu od 1.877.310 kn te usluge organiziranog prijevoza u iznosu od 2.271.861 kn. Ostali troškovi se odnose na prijevozne usluge u tuzemstvu i inozemstvu, poštanske i ostale usluge.

Najznačajniju stavku u uslugama održavanja čine troškovi usluga održavanja opreme u iznosu od 5.801.186 kn (održavanje TK sustava, tel. centrala, održavanje sustava-FAMA i dr., umjeravanje instrumenata, servisi vatrogasnih aparata, popravci opreme) i troškova usluga održavanja softvera u iznosu od 6.474.154 kn (AIDB, ARES, Imperios, SW za održavanje dozvola), a ostalo se odnosi na usluge tekućeg i investicijskog održavanja objekata i opreme, usluge čišćenja, zaštitarske i ostale usluge.

Intelektualne i osobne usluga u najvećem dijelu odnose se na konzultantske usluge u iznosu od 694.439 kn (2016. u iznosu od 1.060.704 kn), usluge revizije i slične usluge u iznosu od 268.500 kn (2016. u iznosu od 70.000 kn), usluge FAB CE, PMO i PSO u iznosu od 1.787.903 kn (2016. U iznosu 1.342.098 kn), usluge za sudjelovanje u radu Jedinice za upravljanje zračnim prostorom (AMC) u iznosu od 1.119.119 kn (2016. U iznosu od 978.162 kn), usluge podrške COOPANS Management-CMO, JHMI u iznosu od 2.630.403 kn (2016.u iznosu od 1.225.214 kn).

HRVATSKA KONTROLA ZRAČNE PLOVIDBE d.o.o., Velika Gorica
BILJEŠKE UZ FINANCIJSKE IZVJEŠTAJE
za godinu koja je završila 31. prosinca 2017. - nastavak

---

7. TROŠKOVI OSOBLJA

	2017.	2016.
	u kn	u kn
Neto plaće i nadnice	215.994.115	199.873.665
Doprinos MO I. i II. stup	57.094.324	57.509.088
Porez i prirez na dohodak	80.021.684	90.997.191
Doprinosi na plaće	75.219.565	74.772.405
Ukupno	428.329.688	423.152.349

Neto plaće u iznosu 215.994.115 kn sadrže i neto primanja Uprave Društva koja se sastoje od plaća u iznosu od 242.962 kn, neto iznos otpremnina od 1.129.982 kn (2016. u iznosu od 41.290 kn), te neto plaće u naravi u iznosu od 358.006 kn.

Temeljem izmijenjenog Kolektivnog ugovora iz 2015 moguća je isplata otpremnina ne samo u mirovinski fond već i isplata na tekući račun radnika, što je u tom slučaju evidentirano kao trošak osoblja.

Dio troškova osoblja u iznosu 8.221.802 kn koji se odnosi na troškove radnika koji se upućuju na osposobljavanje te premija dobrovoljnog mirovinskog osiguranja za dio koji je iznad neoporezive svote, reklassificirani su u 2016. na ostale troškove prema prirodi troška tamo gdje je bilo primjenjivo.

8. AMORTIZACIJA

	2017.	2016.
	u kn	u kn
Amortizacija nematerijalne imovine	47.301.701	44.836.304
Amortizacija materijalne imovine	59.972.602	60.196.801
Ukupno	107.274.303	105.033.105

Troškovi amortizacije u 2017. veći su za 2.241.198 kn u odnosu na 2016. Na povećanje troškova amortizacije u 2017. najviše je utjecalo aktiviranje nadogradnje software-a sustava CroATMS/COOPANS koja je puštena u rad 19.01.2017. (softvera B 3.2) i 25.10.2017. (softvera B 3.2.13) te aktiviranje po projektu P-DO-04 (NAV domena).

9. OSTALI TROŠKOVI

	2017.	2016.
	u kn	u kn
Dnevnice za službena putovanja i putni troškovi	5.256.528	4.755.415
Nadoknade troškova zaposlenima, darovi i potpore	7.125.524	6.761.522
Nadoknade članovima Nadzornog odbora (bruto)	239.073	271.231
Premije osiguranja	12.230.425	11.992.136
Bankovne usluge i troškovi platnog prometa	332.682	338.460
Troškovi prava korištenja licence i radijske frekvencije	5.941.059	4.907.734
Doprinosi, članarine i slična davanja	2.023.314	1.989.663
Troškovi obuke i izobrazbe	13.702.305	9.556.007
Ostali troškovi	3.808.899	2.993.024
Ukupno	50.659.809	43.565.192

HRVATSKA KONTROLA ZRAČNE PLOVIDBE d.o.o., Velika Gorica
BILJEŠKE UZ FINANCIJSKE IZVJEŠTAJE
za godinu koja je završila 31. prosinca 2017. - nastavak

Premije osiguranja u iznosu od 12.230.425 kn obuhvaćaju isplatu otpremnine u DMO III stup AZ FOND, osiguranje službenih vozila, osiguranje imovine, osiguranje osoba od posljedica nesretnog slučaja te osiguranje od odgovornosti.

Najznačajniji udio u trošku prava korištenja licence i radijske frekvencije predstavljaju troškovi najma licenci Microsoft programske opreme u iznosu od 2.770.082 kn te meteorološki podaci u iznosu od 1.998.559 kn.

Troškovi obuke i izobrazbe su povećani za 4.146.298 kn zbog zapošljavanja većeg broja kandidata za školovanje i osposobljavanje za radna mjesta kontrolora letenja.

Ostali troškovi odnose se na troškove reprezentacije, troškove liječničkih pregleda, prijema novih kandidata, troškove rekreativne i sl. Najveći udio u porastu ovih troškova odnosi se na trošak Ugovora o uslugama zdravstvenog programa prevencije i zbrinjavanja stresa za kontrolore zračnog prometa iznosu od 2.825.571 kn (2016.u iznosu od 1.955.718 kn).

Troškovi radnika koji se upućuju na osposobljavanje u iznosu od 1.904.334 kn te premija dobrovoljnog mirovinskog osiguranja u iznosu od 6.317.468 kn za dio koji je iznad neoporezive svote, reklassificirani su sa troškova plaća prema prirodi troška tamo gdje je bilo primjenjivo.

10. VRIJEDNOSNA USKLAĐENJA

	2017. u kn	2016. u kn
Vrijednosno usklađenje kratkotrajnih potraživanja	2.144.386	491.643
Vrijednosno usklađenje zaliha	-	82.491
Ukupno	2.144.386	574.134

Vrijednosno su usklađena kratkotrajna potraživanja zbog neizvjesnosti naplate i okolnosti koja upućuju na sumnjiva i sporna potraživanja od kupca Eurocontrol - terminalne naknade u iznosu od 2.144.386 kn.

11. REZERVIRANJA

	2017. u kn	2016. u kn
Troškovi rez.za otpremnine i jubilarne nagrade	542.366	17.196.856
Troškovi dug.rez.za gubitke po započetim sud. sporovima	-	50.000
Troškovi rezerviranja za neiskorišteni godišnji odmor	15.419.776	11.563.207
Ukupno	15.962.142	28.810.063

Na temelju kriterija iz novog Kolektivnog ugovora koji je u primjeni od 1. listopada 2015., uključujući i sve izmjene i dopune Kolektivnog ugovora do 31. prosinca 2017., ovlašteni aktuar je izvršio obračun iznosa rezerviranja za jubilarne nagrade radnika na dan 31. prosinca 2017. godine u iznosu od 11.857.200 kn (vidi Bilješku 32). S obzirom na početno iskazano manje stanje rezerviranja na dan 1.1.2017. dodatno je knjižena razlika ovih rezerviranja u iznosu od 542.366 kn.

HRVATSKA KONTROLA ZRAČNE PLOVIDBE d.o.o., Velika Gorica
BILJEŠKE UZ FINANCIJSKE IZVJEŠTAJE
za godinu koja je završila 31. prosinca 2017. - nastavak

---

12. OSTALI POSLOVNI RASHODI

	2017.	2016.
	u kn	u kn
Otpis nenaplaćenih potraživanja	352.974	896.315
Otpis dugotrajne imovine	72.404	241.891
Otpis zaliha	96.387	116.654
Manjkovi	163.325	170.689
Kazne, penali, naknade šteta i sl.	42.691	30.585
Ostali poslovni rashod	95.593	228.922
Naknadno utvrđeni troškovi poslovanja	345	2.214.200
Ukupno	823.719	3.899.256

Temeljem Izvješća i usklađenja sa Eurocontrolom, otpis nenaplaćenih potraživanja u iznosu od 352.974 kn sastoji se od: otpisa potraživanja za obavljene rutne usluge u iznosu od 240.993 kn i otpisa potraživanja za pripadajuće kamate u iznosu od 75.866 kn te otpisa potraživanja za prelete (BiH) u iznosu od 31.216 kn i pripadajućih kamata u iznosu od 4.899 kn.

Manjkovi uključuju utrošene namirnice i neprodane menije u internom restoranu sukladno internim aktima i na način propisan Odlukom HGK.

13. FINANCIJSKI PRIHODI

	2017.	2016.
	u kn	u kn
Prihod od kamata	1.437.721	2.638.849
Prihod od tečajnih razlika	3.140.631	3.789.183
Ukupno	4.578.352	6.428.032

Prihodi od kamata odnose se na prihode od oročenja sredstava kod Zagrebačke banke d.d., Zagreb, Privredne banke d.d., Zagreb, kamata po viđenju i kamata na zakašnjela plaćanja za potraživanja na temelju Izvješća Eurocontrola. (Vidi Bilješku 25).

Prihod od tečajnih razlika u iznosu od 3.140.631 kn rezultat je promjene u vrijednosti tečaja tijekom 2017. proizašlog iz nabave proizvoda i usluga iz inozemstva.

14. FINANCIJSKI RASHODI

	2017.	2016.
	u kn	u kn
Rashod od kamata	2.626.582	3.975.106
Rashod od tečajnih razlika	3.676.119	3.493.321
Ukupno	6.302.701	7.468.427

HRVATSKA KONTROLA ZRAČNE PLOVIDBE d.o.o., Velika Gorica
BILJEŠKE UZ FINANCIJSKE IZVJEŠTAJE
za godinu koja je završila 31. prosinca 2017. - nastavak

Rashodi od kamata odnose se na:

	2017.	2016.
	u kn	u kn
Kamate na kredite - EIB	660.301	1.191.975
Kamate na kredite – EBRD-42754	1.924.884	2.652.772
Kamate na neiskorišteni iznos kredita – EBRD-42754	29.289	48.794
Kamate-ostalo	12.108	81.565
Ukupno	2.626.582	3.975.106

15. POREZ NA DOBIT

15.1. Svođenje računovodstvene dobiti na oporezivu dobit obavljeno je kako slijedi:

	2017.	2016.
	u kn	u kn
Računovodstvena dobit (dubit prije oporezivanja)	110.495.107	85.556.072
Porezno nepriznati rashodi	3.344.556	18.663.609
Porezne olakšice	(11.301.865)	(29.972.396)
Porezna osnovica	102.537.798	74.247.285
Obveza za porez na dobit	18.456.804	14.849.457
Odgođena porezna imovina	720.057	1.733.659
Porez na dobit	19.176.861	16.583.116

Nominalna stopa poreza na dobit za 2017. je 18% dok je za 2016. bila 20%.

U svrhu izračuna osnovice poreza na dobit polazilo se od računovodstvenog dobitka kao polazne porezne osnovice, koja je povećana za stavke navedene u Zakonu o porezu na dobit : prema čl. 7. ZPD-a 50% troškova reprezentacije u iznosu od 189.276 kn, 30% troškova za osobni prijevoz radnika u iznosu od 370.543 kn te ostala povećanja u iznosu od 97.985 kn, zatim vrijednosna usklađenja i otpis potraživanja prema čl. 9. ZPD-a u iznosu od 2.144.386 kn, troškovi rezerviranja prema čl. 10. ZPD-a u iznosu od 542.366 kn.

Porezna osnovica se smanjila za stavke navedene čl. 6. ZPD-a kao što je državna potpora za obrazovanje i izobrazbu u iznosu od 4.852.619 kn, ostale rashode prema čl. 6 ZPD-a u iznosu od 2.103.772 kn te ostale prihode u iznosu od 4.345.474 kn.

Iznos od 18.456.804 kn predstavlja obvezu poreza na dobit, dok iznos od 720.057 kn predstavlja neto razliku između stvaranja odgođene porezne imovine za iznos od 110.659 kn i ukidanja odgođene porezne imovine za iznos od 830.716 kn.

Efektivna stopa poreza na dobit u 2017. bila je 17,4%. (2016.: 20,7%)

HRVATSKA KONTROLA ZRAČNE PLOVIDBE d.o.o., Velika Gorica
BILJEŠKE UZ FINANCIJSKE IZVJEŠTAJE
za godinu koja je završila 31. prosinca 2017. - nastavak

---

16. DUGOTRAJNA NEMATERIJALNA IMOVINA

u kn	Koncesije, patenti, licencije, softver i ostala prava	Imovina u pripremi	Predujmovi	Ukupno
Nabavna vrijednost				
31. prosinca 2016.	341.138.564	17.301.179	6.948.780	365.388.523
Povećanja	20.623.995	25.717.968	1.852.239	48.194.202
Prijenos	199.080	(20.823.075)	(4.328.427)	(24.952.422)
Prodaja, rashodovanje i vrij. uskl.	(5.869.812)	-	-	(5.869.812)
31. prosinca 2017.	356.091.827	22.196.072	4.472.592	382.760.491
Ispravak vrijednosti				
31. prosinca 2016.	143.827.156	-	-	143.827.156
Amortizacija 2017	47.301.701	-	-	47.301.701
Prodaja, rashodovanje i vrij. uskl.	(5.869.812)	-	-	(5.869.812)
31. prosinca 2017.	185.259.045	-	-	185.259.045
Neto knjigovodstvena vrijednost				
31. prosinca 2017.	170.832.782	22.196.072	4.472.592	197.501.446
31. prosinca 2016.	197.311.408	17.301.179	6.948.780	221.561.367

Nematerijalna imovina u pripremi u iznosu od 22.196.072 kn sastoji se od :

Oznaka projekta	Naziv projekta	Vrijednost Kn
P-DO-01	Projekt nadogradnje ATM sustava	22.196.072
Ukupno		22.196.072

Projekt nadogradnje CroATMS-a/COOPANS (nadogradnje ATM sustava), financiran je u 2017. iz vlastitih sredstava Društva.

Sukladno Međunarodnom računovodstvenom standardu 16, dio troškova bruto plaća radnika u iznosu 3.807.763 kn u 2017. nije teretio rezultat, već je kapitaliziran na pripadajući projekt pošto je angažman istih bio nužan kako bi se osiguralo dovođenje sredstva na mjesto i u radno stanje za namjeravanu upotrebu i to kako slijedi:

- P-DO-01 Projekt nadogradnje ATM sustava u iznosu od 1.271.637 kn ,
- P-DO-02 Projekti DATA-COM domene u iznosu od 377.617 kn,
- P-DO-03 Projekti VOICE-COM domene u iznosu od 928.121 kn,
- P-DO-05 Projekt nadogradnje SUR sustava u iznosu od 1.209.842 kn
- te na projekt P-2017-10 Mrežna oprema u iznosu od 20.546 kn.

HRVATSKA KONTROLA ZRAČNE PLOVIDBE d.o.o., Velika Gorica

BILJEŠKE UZ FINANCIJSKE IZVJEŠTAJE

za godinu koja je završila 31. prosinca 2017. - nastavak

17. DUGOTRAJNA MATERIJALNA IMOVINA

u kn	Zemljište	Građevinski objekti	Postrojenja i oprema	Alati, pogonski inventar i transportna sredstva			Predujmovi	Ukupno
				inventar i transportna sredstva	Imovina u pripremi	Alati, pogonski inventar i transportna sredstva		
Nabavna vrijednost								
31. prosinca 2016.	48.649.949	273.939.507	450.237.029	51.435.216	18.772.519	3.942.249	846.976.469	
Povećanja	-	2.076.431	20.419.209	1.148.202	56.960.838	5.625.765	86.230.445	
Prijenos	-	636.041	11.175.784	2.884.986	(38.340.654)	(6.124.115)	(29.767.958)	
Prodaja, rashodovanje i vrij. uskl.	-	(495.075)	(19.112.146)	(1.393.477)	-	-	(21.000.698)	
31. prosinca 2017.	48.649.949	276.156.904	462.719.876	54.074.927	37.392.703	3.443.899	882.438.258	
Ispравak vrijednosti								
31. prosinca 2016.	-	193.948.122	344.776.001	36.450.932	-	-	575.175.055	
Amortizacija za 2017.	-	14.583.919	41.271.842	4.116.841	-	-	59.972.602	
Prodaja, rashodovanje i vrij. uskl.	-	(471.666)	(19.085.468)	(1.371.161)	-	-	(20.928.295)	
31. prosinca 2017.	-	208.060.375	366.962.375	39.196.612	-	-	614.219.362	
Neto knjigovodstvena vrijednost								
31. prosinca 2017.	48.649.949	68.096.529	95.757.501	14.878.315	37.392.703	3.443.899	268.218.896	
31. prosinca 2016.	48.649.949	79.991.385	105.461.028	14.984.284	18.772.519	3.942.249	271.801.414	

- 17.1.** Postupak utvrđivanja i registriranja prava vlasništva nad nekretninama nije u cijelosti riješen. Rješavanje imovinsko pravnih pitanja je u tijeku, gdje poduzete aktivnosti ili već riješeni predmeti obuhvaćaju 85% vrijednosti imovine koju Društvo koristi. Neovisno o tome, imovina koju koristi Društvo sastavni je dio temeljnog kapitala sukladno Zakonu o osnutku Hrvatske kontrole zračne plovidbe d.o.o. i Odluci Vlade RH o prijenosu sredstava (nekretnine, pokretnine i materijalna prava) u vlasništvu Društva.

HRVATSKA KONTROLA ZRAČNE PLOVIDBE d.o.o., Velika Gorica**BILJEŠKE UZ FINANCIJSKE IZVJEŠTAJE****za godinu koja je završila 31. prosinca 2017. - nastavak**

Nekretnine u pripremi:

Oznaka projekta	Naziv projekta	Vrijednost Kn
P-DO-03	Projekti VOICE-COM domene	25.000
P-DO-04	Projekti NAV domene	76.083
P-DO-05	Projekt nadogradnje SUR sustava	1.936.021
P-DO-07	Projekti rekonstrukcije građevina i infrastrukture	15.051.504
P-2017-02	Ostala investicijska ulaganja	212.450
Ukupno		17.301.058

Materijalna imovina u pripremi:

Oznaka projekta	Naziv projekta	Vrijednost Kn
P-DO-01	Projekt nadogradnje ATM sustava	322.291
P-DO-02	Projekti DATA-COM domene	762.117
P-DO-03	Projekti VOICE-COM domene	1.347.845
P-DO-04	Projekti NAV domene	630.870
P-DO-05	Projekt nadogradnje SUR sustava	13.563.698
P-DO-06	Projekti AWOS/MET domene	434.480
P-DO-08	Projekti modernizacije ICT sustava	148.436
P-DO-09	Projekti MET-ATM domene	131.400
P-2004-12	Proj. jedinstv.nadzora i upravljanja uređ. i sustavima	45.307
P-2011-02	Projekt fleksibilnog korištenja zračnog prostora	112.628
P-2016-01	Uvođenje sustava za informiranje operativnog osoblja	11.593
P-2017-01	Projekt modernizacije TWR i TMA radnih mesta	47.374
P-2017-02	Ostala investicijska ulaganja	552.349
P-2017-03	Računalna oprema opće namjene	1.449.727
P-2017-06	Uredski namještaj	17.320
P-2017-10	Mrežna oprema	228.113
P-2017-11	Meteo oprema	3.150
P-2017-15	Ostala dugotrajna imovina	282.947
Ukupno		20.091.645

HRVATSKA KONTROLA ZRAČNE PLOVIDBE d.o.o., Velika Gorica
BILJEŠKE UZ FINANCIJSKE IZVJEŠTAJE
za godinu koja je završila 31. prosinca 2017. - nastavak

---

18. DUGOTRAJNA FINANCIJSKA IMOVINA

	31. prosinca 2017. u kn	31. prosinca 2016. u kn
Sudjelujući interesi (udjeli)	120.219	120.924
Ukupno	120.219	120.924

Temeljem Društvenog ugovora iz 2014. osnovano je društvo FAB CE Aviation Services Ltd. (FAB CE- Functional Airspace Block Central Europe), u čijem temeljnog kapitalu (u iznosu od 36.000 EUR) Društvo drži 1/6 poslovnog udjela u iznosu od 45.082 kn što predstavlja protuvrijednost 6.000 EUR na dan 31. prosinca 2017. Razlika do 120.219 kn predstavlja ulaganje u kapitalne pričuve. Sjedište ovog društva je u Zgornjem Brniku u Republici Sloveniji. Glavna djelatnost društva je poslovno i drugo poduzetničko savjetovanje.

19. ODGOĐENA POREZNA IMOVINA

	31. prosinca 2017. u kn	31. prosinca 2016. u kn
Odgođena porezna im. -neamortizirana vrij. imovine	17.952	53.450
Odgođena porezna im. –vrij. uskl. potraživanja	88.496	88.496
Odgođena porezna im. -dug. rez. za mirovine-MRS 19	16.700.592	17.385.151
Ukupno	16.807.040	17.527.097

Iznos od 16.807.040 kn predstavlja odgođenu poreznu imovinu nastalu temeljem privremenih razlika koje su nastale kao rezultat obračunatih troškova rezerviranja za mirovine i jubilarne nagrade radnika prema čl. 11. Zakona o porezu na dobit, u iznosu od 16.700.592 kn, kao i temeljem privremenih razlika nastalih kao rezultat troškova otpisa dugotrajne imovine u iznosu od 17.952 kn, prema čl. 17. istog Zakona, te vrijednosnog usklađenja potraživanja u iznosu od 88.496 kn.

20. ZALIHE

	31. prosinca 2017. u kn	31. prosinca 2016. u kn
Sirovine i materijal	442.530	412.500
Rezervni dijelovi	10.052.057	11.722.654
Sitan inventar na zalihi	658.994	456.810
Predujmovi za zalihe	-	2.719
Minus: ispravak vrijednosti zaliha	(8.690.088)	(10.540.453)
Ukupno	2.463.493	2.054.230

HRVATSKA KONTROLA ZRAČNE PLOVIDBE d.o.o., Velika Gorica**BILJEŠKE UZ FINANCIJSKE IZVJEŠTAJE****za godinu koja je završila 31. prosinca 2017. - nastavak**

Zalihe su iskazane po trošku nabave i sastoje se od zaliha rezervnih dijelova, uredskog materijala, materijala za čišćenje, HTZ opreme i sitnog inventara. Zalihe rezervnog materijala su vrijednosno najznačajnija komponenta zaliha Društva što proizlazi iz specifičnosti industrije u kojoj Društvo posluje - sofisticirana oprema i tehnologija i sigurnosni zahtjevi neprekinutog funkcioniranja opreme.

21. KRATKOTRAJNA POTRAŽIVANJA OD KUPACA

	31. prosinca 2017. u kn	31. prosinca 2016. u kn
Kupci u zemlji	3.768.297	3.507.430
Kupci u inozemstvu	122.713.190	112.520.216
Minus: Ispravak vrijednosti	(5.738.286)	(3.586.436)
Ukupno	120.743.201	112.441.210

Najveći dio potraživanja od kupaca u inozemstvu odnose se na potraživanja od Eurocontrola za usluge preleta i to za:

	31. prosinca 2017. kn	31. prosinca 2017. EUR
Rutne naknade	96.163.116	12.798.459
Terminalne naknade	12.767.112	1.699.189
Rutne naknade-BIH	13.168.889	1.752.663
Ukupno	122.099.117	16.250.311

Na temelju Izvješća i obračuna za sustav terminalnih naknada RH za godinu koja je završena 31.12.2017. vrijednosno je usklađeno potraživanje od Eurocontrola (terminal) u iznosu od 2.169.924 kn. Na dan 31.12.2017. saldo vrijednosnog usklađenja potraživanja od kupaca sa kursiranjem u iznosu od 18.074 kn te početnim stanjem u iznosu od 3.586.436 kn iznosi 5.738.286 kn i predstavlja kumulativ svih provedenih ispravaka vrijednosti do 31.12.2017.

22. KRATKOTRAJNA POTRAŽIVANJA OD ZAPOSLENIKA I ČLANOVA PODUZETNIKA

	31. prosinca 2017. u kn	31. prosinca 2016. u kn
Potraživanja od zaposlenih	474.273	418.604
Ukupno	474.273	418.604

Potraživanja od zaposlenih odnose se na potraživanja za gotovinu (za isplaćene predujmove za službeni put), za plaću u naravi s osnove korištenja automobila radnika, potraživanja od zaposlenih za prekoračenje troškova mobitela iznad dozvoljenog odobrenog limita te potraživanje temeljem Sporazuma o prestanku Ugovora o radu.

HRVATSKA KONTROLA ZRAČNE PLOVIDBE d.o.o., Velika Gorica
BILJEŠKE UZ FINANCIJSKE IZVJEŠTAJE
za godinu koja je završila 31. prosinca 2017. - nastavak

---

23. KRATKOTRAJNA POTRAŽIVANJA OD DRŽAVE I DRUGIH INSTITUCIJA

	31. prosinca 2017. u kn	31. prosinca 2016. u kn
Potraživanje za porez na dodanu vrijednost	2.493.704	2.653.984
Potraživanje za porez i prirez iz plaća	5.123	5.257
Potraživanje za porez na dodanu vrijednost koji još nije priznat	856.068	850.444
Potraživanje za nadoknade bolovanja od HZZO-a	138.637	75.666
Ostala potraživanja (više plaćeni doprinosi)	33.782	5.822
Potraživanja za više plaćeni predujam poreza na dobit	-	4.366.242
Potraživanja za više plaćenu članarinu TZ	-	36.724
Ukupno	3.527.314	7.994.139

Potraživanje za porez na dodanu vrijednost od 2.493.704 kn čine potraživanja za 11. i 12. mjesec 2017., a naplaćena su u 2018.

Potraživanja za porez na dodanu vrijednost koji još nije priznat odnosi se na račune koji su troškovno priznati u 2017., a priznavanja poreza na dodanu vrijednost uslijedit će u 2018.

Potraživanja za nadoknade bolovanja od HZZO-a odnose se na potraživanja za nadoknade za redovna bolovanja te nadoknade s temelja ozljeda na radu.

Ostala potraživanja odnose se na više plaćene doprinose (MIO, beneficirani staž, zdravstveno osiguranje i dr. doprinosi vezani uz isplatu plaće te potraživanja od MORH-a).

24. KRATKOTRAJNA OSTALA POTRAŽIVANJA

	31. prosinca 2017. u kn	31. prosinca 2016. u kn
Potraživanja za predujmove za usluge	36.791	213.060
Ostala kratkoročna potraživanja	52.784	42.065
Ukupno	89.575	255.125

25. KRATKOTRAJNA FINANCIJSKA IMOVINA

	31. prosinca 2017. u kn	31. prosinca 2016. u kn
Zagrebačka banka d.d., Zagreb (depozit 3-12 mj.)	105.440.072	227.727.001
Privredna banka d.d., Zagreb (depozit 3-12 mj.)	120.373.759	-
Ostala finansijska imovina	452.776	338.579
Ukupno	226.266.607	228.065.580

HRVATSKA KONTROLA ZRAČNE PLOVIDBE d.o.o., Velika Gorica

BILJEŠKE UZ FINANCIJSKE IZVJEŠTAJE

za godinu koja je završila 31. prosinca 2017. - nastavak

Iznos od 105.440.072 kn predstavlja devizna oročena sredstava s pripisanim kamatama na dan 31.12.2017., kod Zagrebačke banke d.d., Zagreb temeljem 3 ugovora o depozitu o oročenim sredstvima. Iznos od 120.373.759 kn predstavlja devizna oročena sredstava s pripisanim kamatama na dan 31.12.2017., kod Privredne banke d.d., Zagreb temeljem 3 ugovora o depozitu o oročenim sredstvima.

Iznos od 452.776 kn predstavlja saldo pozajmice dan Zračnoj luci Osijek po Ugovoru 17-02/416-0215/0001 u iznosu od 437.749 kn te zajam dan u inozemstvo-SESAR u iznosu od 2.000 EUR što na dan 31.12.2017. iznosi 15.027 kn.

26. NOVAC U BANCI I BLAGAJNI

	31. prosinca 2017. u kn	31. prosinca 2016. u kn
Stanje na žiro računima	2.227.714	3.119.990
Stanje na deviznim računima	300.728.729	213.246.181
Novac u blagajni – kune	27.425	24.982
Novac u blagajni – devize	18.289	11.239
Ukupno	303.002.157	216.402.392

Iznos od 303.002.157 kn predstavlja stanja na kunskim i deviznim računima poslovnih banaka Društva (Privredna banka Zagreb d.d. i Zagrebačka banka d.d.), te novac u kunskoj i deviznoj blagajni na dan 31.12.2017.

27. PLAĆENI TROŠKOVI BUDUĆEG RAZDOBLJA I OBRAČUNATI PRIHODI

Aktivna vremenska razgraničenja u iznosu od 5.581.663 kn (31. prosinca 2016. u iznosu od 3.607.430 kn) odnose se na plaćene troškove budućeg razdoblja: troškovi održavanja (538.724 kn), troškovi osiguranja (308.850 kn), unaprijed plaćene licence (2.514.419 kn), troškovi prijevoza (326.382 kn), troškovi članarina (242.183 kn) i troškovi najma (895.267 kn) predstavljaju najveće stavke.

28. TEMELJNI KAPITAL

Temeljni kapital utvrđen je u nominalnoj vrijednosti u iznosu od **450.000.000 kn** (31. prosinca 2016. godine u istom iznosu) i predstavlja ulog jedinog osnivača i vlasnika Republiku Hrvatsku.

29. OSTALE REZERVE

	u kn
31. prosinca 2016.	32.927.164
Dobit 2016.	68.972.956
31. prosinca 2017.	101.900.120

HRVATSKA KONTROLA ZRAČNE PLOVIDBE d.o.o., Velika Gorica**BILJEŠKE UZ FINANCIJSKE IZVJEŠTAJE****za godinu koja je završila 31. prosinca 2017. - nastavak**

Dobit ostvarena poslovanjem Društva tijekom 2016. u iznosu od 68.972.956 kn raspoređena je po odluci Skupštine Društva od 28.06.2017. u Ostale rezerve. Ostale rezerve rezultat su rasporeda dobiti iz prethodnih godina, a temeljem Odluka Skupštine Društva o uporabi dobiti.

30. ZADRŽANA DOBIT

Zadržana dobit u iznosu od 38.481.567 kn (31. prosinca 2016. godine u istom iznosu) sastoji se od rasporeda dobiti temeljem Odluka Skupštine Društva iz prethodnih godina, a namijenjena je za investicijska ulaganja.

31. DOBIT POSLOVNE GODINE

Poslovanje Društva tijekom 2017. rezultiralo je ostvarenom dobiti u iznosu od 91.318.246 kn (2016. u iznosu od 68.972.956 kn).

32. REZERVIRANJA

	Troškovi po sudskim sporovima	Troškovi otpremnina	Troškovi jubilarnih nagrada	Ukupno
	u kn	u kn	u kn	u kn
31. prosinca 2016.	412.000	85.269.341	11.314.834	96.996.175
Dodatna rezerviranja	-	-	542.366	542.366
Iskorištena i ukinuta rezerviranja	(88.250)	(4.345.475)	-	(4.433.725)
31. prosinca 2017.	323.750	80.923.866	11.857.200	93.104.816

Na dan 31.12.2017. Društvo je iskazalo 93.104.816 kn rezerviranih sredstava po osnovi sudskih sporova, jubilarnih nagrada i otpremnina.

Iskazana rezerviranja odnose se na ukidanje rezerviranja za redovne otpremnine u iznosu od 4.345.475 kn i dodatno rezerviranje za jubilarne nagrade u iznosu od 542.366 kn za radnike Društva (Odluka direktora Društva sukladno novom Kolektivnom ugovoru iz 2015).

Ukidanje rezerviranja po započetim sudskim sporovima u iznosu od 88.250 kn formirano je temeljem procjene rizika i mišljenja odvjetnika.

HRVATSKA KONTROLA ZRAČNE PLOVIDBE d.o.o., Velika Gorica
BILJEŠKE UZ FINANCIJSKE IZVJEŠTAJE
za godinu koja je završila 31. prosinca 2017. - nastavak

---

33. DUGOROČNE OBVEZE

	Kamatna stopa	31. prosinca 2017. u kn	31. prosinca 2016. u kn
<u>Obveze prema bankama i drugim financ. institucijama</u>			
1.European Investment Bank, Luxembourg	3,479-4,99 % ovisno o tranši 1,111-4,99 %	7.826.717	19.944.164
2.European Bank for Reconstr. and Develop., London	ovisno o tranši	226.135.898 233.962.615 (43.129.621)	267.825.570 287.769.734 (54.237.971)
Minus: Tekuće dospijeće (vidi Bilješku 35)			
Ukupno obveze prema bankama i drugim finansijskim institucijama		190.832.994	233.531.763
<u>Ostale obveze</u>			
Ukupno obveze prema bankama i dr. institucijama		190.832.994	233.541.763

33.1. Promjene u obvezama prema bankama i drugim finansijskim institucijama tijekom godine su, kako slijedi:

	u kn
31. prosinca 2016.	287.769.734
Korištenje kredita	880.952
Otplate	(52.845.807)
Tečajne razlike	(1.842.264)
Minus: Tekuće dospijeće	233.962.615 (43.129.621)
31. prosinca 2017.	190.832.994

33.2. Dugoročne obveze prema bankama i drugim finansijskim institucijama dospijevaju na plaćanje, kako slijedi:

	u kn
Dospijeće od jedne do dvije godine	43.129.621
Dospijeće od dvije do tri godine	43.129.621
Dospijeće od tri do četiri godine	43.129.621
Dospijeće od četiri i više godina	104.573.752
Ukupno	233.962.615

Kredit Europske investicijske banke temelji se na Ugovoru o financiranju br. 21677 iz 12. rujna 2002. na 20.000.000 EUR, (jamac RH). Ova kreditna sredstva su iskorištena za projektiranje, izgradnju i uvođenje poboljšanja usluga kontrole zračne plovidbe u RH, a u cilju održavanja sigurnosnih standarda i povećanja kapaciteta zračnog prostora u skladu s predviđenim porastom zračnog prometa. Rok povrata ovih kreditnih sredstava je svibanj 2025.

HRVATSKA KONTROLA ZRAČNE PLOVIDBE d.o.o., Velika Gorica
BILJEŠKE UZ FINANCIJSKE IZVJEŠTAJE
za godinu koja je završila 31. prosinca 2017. - nastavak

Ugovor sa Europskom bankom za obnovu i razvoj br. 42754 zaključen je u 2011. u iznosu od 47.000.000 EUR u svrhu modernizacije sustava za kontrolu zračne plovidbe u RH, u cilju poboljšanja sigurnosti zračnog prometa i povećanja kapaciteta. Od navedenog iznosa do 31. prosinca 2017. povučen je iznos od 46.289.636 EUR, a otplaćeno je 16.192.951 EUR. Rok povrata ovih kreditnih sredstava je svibanj 2023.

34. KRATKOROČNE OBVEZE ZA ZAJMOVE, DEPOZITE I SLIČNO

	30. rujna 2017. u kn	31. prosinca 2016. u kn
Obveze s osnove zajmova, depozita i sl.	359.801	-
Ukupno	359.801	-

Iznos od 359.801 kn predstavlja jamstvo za izvršenje Ugovora od DFS Deutsche Flugsicherung GmbH, UNIOR D.D., Foreseeson GMBH, ITG d.o.o. te ostala jamstva za ozbiljnost ponude.

35. KRATKOROČNE OBVEZE PREMA BANKAMA I DRUGIM FINANCIJSKIM INSTITUCIJAMA

	31. prosinca 2017. u kn	31. prosinca 2016. u kn
<u>Tekuće dospijeće dugoročnih obveza (vidi Bilješku 33)</u>		
European Investment Bank, Luxembourg	1.043.562	12.071.465
European Bank for Reconstruction and Development, London	42.086.059	42.166.506
Ukupno	43.129.621	54.237.971

Dospijeće kratkoročnih obveza za kredit EIB i EBRD je u svibnju i studenom. Prvi anuitet za kredit EBRD-a br.42754 je dospio u svibnju 2015. Krediti se uredno otplaćuju prema rokovima dospijeća anuiteta.

36. KRATKOROČNE OBVEZE PREMA DOBAVLJAČIMA

	31. prosinca 2017. u kn	31. prosinca 2016. u kn
Dobavljači u zemlji	12.802.914	14.839.414
Dobavljači u inozemstvu	13.831.167	11.743.667
Ukupno	26.634.081	26.583.081

Najveći udio u obvezama prema dobavljačima u zemlji u iznosu od 12.802.914 kn odnosi se na:

- Hrvatski Telekom d.d., Elmik d.o.o., Odašiljači i veze d.o.o., Elektro centar Petek d.o.o., S&T Hrvatska d.o.o., Frigomotors d.o.o., Obzor putovanja d.o.o., Pleso prijevoz d.o.o., Državni hidrometeorološki zavod, Allianz Zagreb d.d., Zagrel d.o.o., BDO savjetovanje d.o.o., Izgradnja futura d.o.o.

HRVATSKA KONTROLA ZRAČNE PLOVIDBE d.o.o., Velika Gorica**BILJEŠKE UZ FINANCIJSKE IZVJEŠTAJE****za godinu koja je završila 31. prosinca 2017. - nastavak**

Najveći udio u obvezama prema dobavljačima u inozemstvu u iznosu od 13.861.167 kn odnosi se na:

- Thales ATM, Entry Point North, Leosphere, Eurocontrol, Frequentis GmbH, Comsoft Solutions, Telvent, NAVIAIR, SAAB technologies B.V.

Sve obveze prema dobavljačima u zemlji i inozemstvu uredno se podmiruju u rokovima dospijeća.

37. KRATKOROČNE OBVEZE PREMA ZAPOSLENICIMA

	31. prosinca 2017. u kn	31. prosinca 2016. u kn
Obveze prema radnicima	47.715	28.213
Obveze za neto plaće	20.283.285	20.395.408
Ostale obveze	8.000	16.000
Ukupno	20.339.000	20.439.621

Obveze za neto plaće odnose se na plaću za mjesec prosinac tekuće godine koja je isplaćena u mjesecu siječnju naredne godine. Obveze prema radnicima odnose se na obveze za nadoknadu troškova službenog puta, za nadoknade plaća koje se refundiraju od HZZO-a i ostale obveze prema radnicima.

38. KRATKOROČNE OBVEZE ZA POREZE, DOPRINOSE I SLIČNA DAVANJA

	31. prosinca 2017. u kn	31. prosinca 2016. u kn
Obveze za poreze i prirez	9.554.950	9.426.630
Obveza za porez na dobit	3.332.969	-
Obveze za doprinose	11.157.427	11.564.435
Ostale obveze i slična davanja(turistička članarina, čl.HGK)	50.141	19.489
Ukupno	24.095.487	21.010.554

Obveze za poreze, prirez i doprinose odnose se na plaću za mjesec prosinac tekuće godine koja je isplaćena u mjesecu siječnju naredne godine.

39. KRATKOROČNE OSTALE OBVEZE

	31. prosinca 2017. u kn	31. prosinca 2016. u kn
Obveze za kamate	221.206	326.187
Ostale obveze	7.640.375	6.882.331
Ukupno	7.861.581	7.208.518

HRVATSKA KONTROLA ZRAČNE PLOVIDBE d.o.o., Velika Gorica**BILJEŠKE UZ FINANCIJSKE IZVJEŠTAJE****za godinu koja je završila 31. prosinca 2017. - nastavak**

Obveze za kamate s danom 31.12.2017. sastoje se od kamata po kreditima prema: EIB u iznosu od 31.259 kn, prema EBRD u iznosu od 189.947 kn.

Ostale obveze u iznosu od 7.640.375 kn najvećim dijelom proizlaze iz multilateralnog odnosa Društva i Hrvatske agencije za civilno zrakoplovstvo, Državne uprave za zaštitu i spašavanje te Eurocontrola, a temeljem sudjelovanja u Eurocontrolovom sustavu obračuna rutnih naknada.

40. ODGOĐENO PLAĆANJE TROŠKOVA I PRIHOD BUDUĆEG RAZDOBLJA

Pasivna vremenska razgraničenja u iznosu 56.738.570 kn (31.prosinca 2016. u iznosu od 31.850.143 kn,) odnose se na kratkoročno rezerviranje sredstava za neiskorištene godišnje odmore radnika u iznosu od 15.419.776 kn, ostale odgođene prihode budućeg razdoblja u iznosu od 497.128 kn, a koji se odnose na zaprimljenu gratis opremu od dobavljača Computech d.o.o. P-2011-07 Program modernizacije IP mreže, te ostale odgođene prihode po projektu CEF 2014 COOPANS Build u iznosu od 2.307.639 kn , po projektima SESAR 2020 u iznosu od 1.382.648 kn, po projektu CEF-2015-ASMIGCS-M2015/112 u iznosu od 8.774.828 kn, po projektu CEF2015-CODACAS 1B u iznosu od 1.523.245 kn te SESAR DM u iznosu od 10.119 kn, po projektu CEF 2015 COOPANS Build u iznosu od 12.299.962 kn, po projektima CEF 2015 u iznosu od 7.277.078 kn, po projektima CEF 2016 u iznosu od 6.960.469 kn te po projektu INEA/CEF/TRAN/M2016 u iznosu od 285.678 kn.

41. IZVANBILANČNI ZAPISI

	31. prosinca 2017.	31. prosinca 2016.
	u kn	u kn
Eurocontrol - oprema za ETFMS	147.626	147.626
Ulaganja u materijalna prava	411.733	413.929
Jamstva od dužnika kao instrument plaćanja	32.769.023	27.766.232
Primljene zadužnice	4.501.874	5.205.010
Izdane zadužnice	354.921.466	357.045.999
Ukupno	392.751.722	390.578.796

Najznačajniji dio vrijednosti vanbilančne evidencije predstavljaju izdane zadužnice u iznosu od 354.921.466 kn odnose se na zadužnice i garancije kao instrumente osiguranja plaćanja Društva. Od toga iznos od 353.141.456 kn odnosi se na zadužnice izdane za kredit EBRD-42754, te iznos od 1.780.010 kn kao garancija dobavljačima: INA d.d., Odašiljači i veze d.o.o., HEP-elektra, HEP-opskrba i drugi.

Također, značajne vrijednosti jamstva od dužnika kao instrument plaćanja u iznosu od 32.769.023 kn odnose se na primljena sredstva osiguranja-bankovne garancije izdane u korist Društva sa stanjem na dan 31. prosinca 2017. (a odnose se na domaće i inozemne dobavljače za dobro izvršenje posla po ugovorima) kao i primljene zadužnice u vrijednosti od 4.501.874 kn po naslovu poslovnih odnosa Društva sa dobavljačima roba i usluga.

HRVATSKA KONTROLA ZRAČNE PLOVIDBE d.o.o., Velika Gorica
BILJEŠKE UZ FINANCIJSKE IZVJEŠTAJE
za godinu koja je završila 31. prosinca 2017. - nastavak

---

42. IZVJEŠTAJ O NOVČANIM TOKOVIMA

Izvještaj o novčanim tokovima za 2017. izrađen je temeljem indirektne metode.

Tijekom 2017. Društvo je ostvarilo ukupnu vrijednost od 86.599.765 kn pozitivnog novčanog toka (2016: 69.308.456 kn pozitivno). Ovakva vrijednost ukupnih novčanih tokova za 2017. rezultat je:

- a) 185.783.781 kn pozitivnih operativnih novčanih tokova koji su dominantno posljedica:
  - ostvarenog poslovnog rezultata prije poreza u visini od 110.495.107 kn te ostvarene samo akumulacije sredstava temeljem ostvarenog troška amortizacije od 107.274.303 kn,
  - neto negativnog usklađenja bruto poslovnog rezultata za nenovčane stavke u visini od 8.894.127 kn (prvenstveno se odnose na troškove rezerviranja, kao i otpise odnosno ispravke vrijednosti imovine i drugo),
  - smanjenja operativnih novčanih tokova temeljem plaćenih kamata i poreza u vrijednosti od 13.492.476 kn,
  - zabilježenih negativnih promjena u vrijednosti neto radnog kapitala od 9.599.026 kn Društva:
    - smanjenja operativnih novčanih tokova temeljem povećanja kratkoročnih potraživanja za 10.689.470 kn,
    - povećanja operativnih novčanih tokova temeljem povećanja kratkoročnih obveza Društva za 1.398.864 kn te,
    - smanjenja operativnih novčanih tokova temeljem povećanja salda zaliha za 308.420 kn,
- b) 80.511.322 kn negativnih novčanih tokova iz investicijskih aktivnosti
koji su sukladno planu provedbe COOPANS/CroATMS i ostalih investicijskih projekata dominantno rezultat investicijskog ciklusa u dugotrajnu materijalnu i nematerijalnu imovinu)
- c) 18.672.694 kn negativnog novčanog toka iz finansijskih aktivnosti
koji su u najvećoj mjeri obilježeni u vrijednosti neto otplaćenih glavnica kredita (umanjeno za sredstva duga dodatno povučena tijekom godine).

43. UPRAVLJANJE RIZICIMA

Društvo nadzire i upravlja rizicima značajnim za njegovo poslovanje – tržišnim rizikom, kreditnim rizikom, te drugim rizicima.

43.1 Financijski rizik

Financijski rizici proizlaze iz različitih finansijskih transakcija, no, uzmemli u obzir to da svi rizici prije ili kasnije imaju finansijske učinke, možemo reći da su svi rizici posredno finansijski. Financijski rizici u užem smislu, koje Društvo nadzire i kojima upravlja su rizik likvidnosti, valutni i kamatni rizik. Društvo nadzire i upravlja i ostalim rizicima značajnim za njegovo poslovanje, a to su tržišni i kreditni rizik.

HRVATSKA KONTROLA ZRAČNE PLOVIDBE d.o.o., Velika Gorica
BILJEŠKE UZ FINANCIJSKE IZVJEŠTAJE
za godinu koja je završila 31. prosinca 2017. - nastavak

43.2 Tržišni rizik

Društvo posluje na jedinstvenom europskom tržištu usluga u zračnoj plovidbi, u konkurenciji drugih pružatelja usluga iz država članica EUROCONTROL-ovog sustava rutnih i terminalnih naknada. Pravni okvir unutar kojeg Društvo posluje čini skup međunarodnih i nacionalnih propisa, koji se primjenjuju u obavljanju temeljne djelatnosti Društva i od kojih su za sustav financiranja najznačajniji: Odluka Vlade Republike Hrvatske od 27.12.1996. o pristupanju Međunarodnoj konvenciji o suradnji na sigurnosti zračne plovidbe - EUROCONTROL iz 1960. (u dalnjem tekstu: Konvencija), s protokolima iz 1970., 1978., i 1981 i Mnogostranom sporazumu o rutnim naknadama iz 1981. (Multilateral Agreement relating to Route Charges); Međunarodni ugovori: 14/1996; (u dalnjem tekstu: Mnogostrani sporazum) kojom je Republika Hrvatska postala članicom EUROCONTROL-ovog sustava rutnih naknada (u dalnjem tekstu: EUROCONTROL-ov sustav), kao i sama Konvencija i Mnogostrani sporazum.

Slijedom članstva u EUROCONTROL-ovom sustavu, RH primjenjuje Uredbe Europske komisije i propise EUROCONTROL-a koji se odnose na sustav rutnih i terminalnih naknada.

Uredba Europske komisije 1794/2006 i Uredba 1191/2010 koja ju mijenja, Uredba 391/2013, Pravilnik o utvrđivanju rutnih i terminalnih naknada (NN 91/2013, u dalnjem tekstu: Pravilnik), kao i referentni dokumenti EUROCONTROL-a: „Načela utvrđivanja baze troškova rutnih naknada i izračuna naplatne jedinice“, „Vodič za sustav rutnih naknada“ i „Uvjeti primjene sustava rutnih naknada i uvjeti plaćanja“, propisuju referentna pravila funkciranja navedenog EUROCONTROL-ovog sustava, uključujući i njegove subjekte.

Navedeni propisi nalažu Društvu uspostavljanje baze troškova za rutne i terminalne usluge za svaku poslovnu godinu, prognoziranje zračnog prometa i formiranje jedinične cijene usluga (unit rate) po kojoj se korisnicima pružene usluge naplaćuju.

Promet, kao čimbenik tržišnog poslovanja značajan je s aspekta ostvarenja planiranih prihoda, održavanja potrebne likvidnosti i stabilnosti finansijskog i poslovnog sustava. Tržišni rizik prometa dodatno je aktualiziran s obzirom da je od 1.1.2015. Društvo obveznik primjene „determined cost“ modela nadoknade troškova poslovanja sukladno uredbi 391/2013. Stoga je, pored učinkovite kontrole i planiranja troškova, od najvećeg značaja točno prognoziranje - planiranje zračnog prometa, kao faktora koji određuje jedinične cijene usluga i godišnji prihod Društva.

43.3 Kamatni rizik

Kamatni rizik je rizik od promjene vrijednosti finansijskog instrumenta uslijed promjene tržišnih kamatnih stopa u odnosu na kamatne stope koje se primjenjuju na finansijski instrument tj. kamatni rizik je rizik negativne promjene kamatnih stopa na posuđena ili dana finansijska sredstva. Nije bilo značajnijih promjena utjecaja kamatnog rizika na poslovanje Društva.

43.4 Kreditni rizik

Kreditni rizik je rizik da druga ugovorna stranka neće izvršiti svoje finansijske obveze, te će time uzrokovati finansijske gubitke Društvu. Imovina koja potencijalno može izložiti Društvo kreditnom riziku sastoji se uglavnom od raspoloživog novca i novčanih ekvivalenta i potraživanja od kupaca. Potraživanja od kupaca usklađena su za iznos ispravka sumnjivih i spornih potraživanja, dok su raspoloživ novac i novčani ekvivalenti raspoređeni kod dvije najveće Hrvatske banke. Nije bilo značajnijih promjena utjecaja kreditnog rizika na poslovanje Društva.

HRVATSKA KONTROLA ZRAČNE PLOVIDBE d.o.o., Velika Gorica
BILJEŠKE UZ FINANCIJSKE IZVJEŠTAJE
za godinu koja je završila 31. prosinca 2017. - nastavak

43.5 Valutni rizik

Službena valuta Društva je hrvatska kuna. Međutim, određene transakcije u stranim valutama preračunavaju se u hrvatske kune primjenom valutnih tečajeva koji su važeći na datum bilance / izvještaja o finansijskom položaju, te je slijedom toga, Društvo potencijalno izloženo rizicima promjene valutnih tečajeva. Nastale tečajne razlike knjiže se u korist ili na teret izvještaja o sveobuhvatnoj dobiti, ali ne utječu na tijek novca.

43.6 Rizik likvidnosti

Rizik likvidnosti je rizik da Društvo neće biti u mogućnosti ispuniti svoje finansijske obveze drugoj ugovornoj strani.

Društvo upravlja rizikom likvidnosti na način da kontinuirano prati i analizira predviđeni i stvarni novčani tijek na osnovi dospjelosti finansijskih obveza, te održavanjem odgovarajućih iznosa gotovog novca i depozita, kako bi se pokrili neočekivan novčani izdatci.

43.7 Rizik supsidijarne odgovornosti

Društvo nije izloženo riziku supsidijarne odgovornosti.

43.8. Rizik upravljanja kapitalom

Omjer neto duga i glavnice (koeficijent financiranja) je, kako slijedi:

	31.prosinca 2017. u kn	31.prosinca 2016. u kn
Obveze po kreditima	233.962.615	287.769.734
Finansijske obveze	233.962.615	287.769.734
Minus: Novac u banci i blagajni	(303.002.157)	(216.402.392)
Neto dug	(69.039.542)	71.367.342
Glavnica (kapital i rezerve)	681.699.933	590.381.686
Omjer neto duga i glavnice	-0,10	0,12

43.9. Rizik poslovanja s finansijskim instrumentima

	31.prosinca 2017. u kn	31.prosinca 2016. u kn
Ostala dugotrajna finansijska imovina	120.219	120.924
Kratkotrajna potraživanja od povezanih društava i kupaca	120.743.201	112.441.210
Ostala kratkotrajna finansijska imovina	226.266.607	228.065.580
Ostala kratkotrajna potraživanja	19.214.997	8.667.868
Novac u banci i blagajni	303.002.157	216.402.392
Finansijska imovina	669.347.181	565.697.974
Obveze po kreditima	233.962.615	287.769.734
Obveze prema povezanim društvima i dobavljačima	26.634.081	26.583.081
Ostale obveze	49.302.068	48.658.693
Finansijske obveze	309.898.764	363.011.508

**HRVATSKA KONTROLA ZRAČNE PLOVIDBE d.o.o., Velika Gorica
BILJEŠKE UZ FINANCIJSKE IZVJEŠTAJE
za godinu koja je završila 31. prosinca 2017. - nastavak**

---

44. DOGAĐAJI POSLIJE DATUMA IZVJEŠTAJA O FINANCIJSKOM POLOŽAJU / BILANCE

Nakon datuma Izvještaja o finansijskom položaju nije bilo događaja koji bi značajno utjecali na godišnje finansijske izvještaje Društva za 2017. godinu, koji bi, slijedom toga, trebali biti objavljeni.

45. SASTAVLJANJE I ODOBRAVANJE GODIŠNJIH FINANCIJSKIH IZVJEŠTAJA

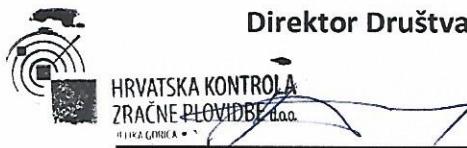
Godišnje finansijske izvještaje iznijete na prethodnim stranicama sastavila je i odobrila njihovo izdavanje Uprava Društva dana 07. svibnja 2018.

Rukovoditelj odjela računovodstva

Mislav Modrić

Direktor Društva

Vlado Bagarić